

ŽIVA ZAJEDNICA

lebendige gemeinde

IZGRADIMO CRKVO HRVATSKIH MUČEN NA UDBINI

"POTREBNO JE DA MJESNE CRKVE UČINE SVE
DA NE PREPUSTE ZABORAVU SPOMEN ONIH
KOJI SU PRETRPJELI MUČENIŠTVO"

IVAN PAVAO II.

Naslovnica:

S misnog slavlja na Udbini
9. rujna 2005.;

snimio: A. Polegubić

ŽIVA ZAJEDNICA lebendige gemeinde

List hrvatskih katoličkih
zajednica u Njemačkoj
Zeitschrift der kroatischen
katholischen Gemeinden in
Deutschland
www.zivazajednica.de

60435 Frankfurt am Main
An den Drei Steinen 42 d
Tel.: (069) 9540480
Fax: (069) 95404824
E-Mail: zivazajednica@t-online.de
kroatenseelsorge@t-online.de

Izdavač/Herausgeber:
Hrvatski dušobrižnički ured
Kroatenseelsorge in Deutschland

Odgovara/Verantwortlich:
P. Josip Bebić

Glavni urednik/Chefredakteur:
Dr. Adolf Polegubić

Uredništvo/Redaktion:
P. Josip Bebić, Željka Čolić,
Stjepan Herceg, dr. Adolf Polegubić,
Antonia Tomljanović-Brkić,
P. Jozo Župić

Grafička priprema/Layout:
Romana Kašaj, Marija Lovrić

Tisak/Druck:
Spengler's Druckwerkstatt GmbH
64572 Büttelborn

Godišnja pretplata s poštarinom/
Jahresbezugspreis incl. Porto: € 16,-
za ostale europske zemlje: € 22,-
za prekomorske zemlje: € 35,-
Bankverbindung:
Konto Nr. 129072 (BLZ 500 502 01),
bei der Frankfurter Sparkasse

Zadnja stranica:
Motiv s Plitvičkih jezera

IZBOR I OBLJETNICA

Ponovni izbor kardinala Lehmana

Velika je bila radost biskupa Mainza, Karla kardinala Lehmana, u utorak prije podne 20. rujna nakon što je u Fuldi ponovno izabran za predsjednika Njemačke biskupske konferencije. Kardinal Lehmann je već u prvom izbornom krugu postigao potrebnu dvotrećinsku većinu i to je njegov već četvrti mandat u službi predsjednika Njemačke biskupske konferencije. I nakon 18 godina u toj službi mnogi kod Lehmana cijene još uvijek ono iza čega on već desetljećima stoji: jedne Crkve koja se nije začahurila i odvojila od svijeta, već jedne Crkve koja je bliska ljudima u njihovim brigama i čežnjama, njihovim konfliktima i nadama, i koja im pruža Radosnu vijest o spasenju i otkupljenju.

Za kardinala Lehmana, rođen 1936. godine u Sigmaringu, Crkva je oličenje Drugoga vatikanskog koncila (1962–1965). Njegovu pripremu i njegov tijek sam je doživio za vrijeme svoga studija filozofije i teologije u Rimu. Nakon povratka u Njemačku Lehmann kreće u oluju postkoncilskog vremena: kao profesor teologije u Mainzu i Freiburgu, član Centralnog komiteta njemačkih katolika (ZdK), savjetnik Biskupske konferencije, povjerenik Münchenskog kardinala Döpfnera i važna osoba Zajedničke sinode biskupija Savezne Republike Njemačke. Njegovo imenovanje za biskupa samo je bilo pitanje vremena. Godine 1983. u Mainzu postaje nasljednik kardinala Volka, 1987. godine čak nasljednik kölnskog kardinala Höffnera u službi predsjednika Njemačke biskupske konferencije. Papa Ivan Pavao II. ga je 2001. godine imenovao kardinalom. Sada još jednom postaje predsjednik Njemačke biskupske konferencije, najstarije biskupske konferencije na svijetu. Čestitkama se pridružuje i Hrvatski dušobrižnički ured iz Frankfurta.

Prema: D. Deckers, FAZ, 21.09.2005.

Snimio: A. Polegubić

Šezdeset godina misništva nadbiskupa Oblaka

Umirovljeni zadarski nadbiskup Marijan Oblak proslavio je 5. kolovoza šezdesetu obljetnicu svećeništva misom zahvalnicom koju je predvodio u crkvi sv. Ante Padovanskoga u Velom Ratu, u svojoj rodnoj župi na Dugom otoku. Propovijedao je zadarski nadbiskup Ivan Prenda. Mons. Marijan Oblak rođen je u Velom Ratu 8. prosinca 1919. Reden je u Šibeniku 5. kolovoza 1945., a za pomoćnog biskupa posvećen 6. srpnja 1958. Službu nadbiskupa ordinarija obavlja od 27. srpnja 1969. do umirovljenja 2. veljače 1996. Bio je prefekt u šibenskom sjemeništu i vjeroučitelj u gimnaziji, prefekt u zadarskom sjemeništu i vjeroučitelj u Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji (NKG) u Zadru, vicerektor Sjemeništa, profesor hrvatskog jezika i književnosti i francuskog jezika u NKG. Za svog je službovanja bio i rektor zadarske bogoslovije, generalni vikar, nadzornik NKG, kapitularni vikar i apostolski administrator. Odlukom Odbora za dodjelu priznanja Zadarske županije mons. Oblak je ovogodišnji dobitnik nagrade za životno djelo, između ostalog i zbog njegovih kolekcionarskih napora, zahvaljujući kojima Zadarska nadbiskupija i šira regija posjeduju jednu od najvrjednijih zbirki Biblija, s više od 500 primjeraka Biblija na više od 150 svjetskih jezika. Mons. Oblak bio je i dugogodišnji predsjednik Vijeća za hrvatsku inozemnu pastvu domovinske biskupske konferencije. Čestitkama se pridružuje i Hrvatski dušobrižnički ured iz Frankfurta.

IKA/AP

● CRKVA HRVATSKIH MUČENIKA

Znak
hrvatskog
zajedništva

str.

8

● INTERVJU: vlč. Ante Kutleša

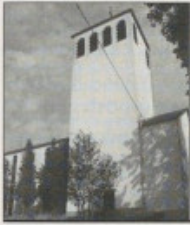

Misije nisu
prolazne ni
privremene

str.

6

● REPORTAŽA: HKM Wiesbaden

Raspjevana
hrvatska
zajednica

str.

10

ZNACI VREMENA: fr. Frano Prcela
Što ostaje?

Sveci su voljeli svakodnevicu i svjesno je živjeli, jer su znali: Bog se nalazi sred nje.

12

IZ CRKVE U DOMOVINI:
Odbačene optužbe haške tužiteljice

5

PRENOSIMO INTERVJU S BISKUPOM
BOGOVIĆEM:

Naša nas Vlada mora zaštititi od
Del Ponte

19

PERSONALNE PROMJENE U HKM

20

SOCIJALNI SAVJETNIK: S. Herceg
Izlaz iz začaranog kruga ovisnosti

25

BEITRÄGE IN DEUTSCHER SPRACHE:

P. Josip Bebić: Ein neues Schuljahr

A. Tomljanović-Brkić: Wohin geht
Deutschland?

13-15

|| Crkva Hrvatskih mučenika koja će biti izgrađena na Udbini, zemljopisnom središtu Hrvatske, bit će znak hrvatskog zajedništva. ||

Crkva hrvatskog zajedništva

Želio bih istaknuti tri kreposti koje ćemo iz ovoga svetišta širiti na sve strane. To je osjećaj zahvalnosti prema prijašnjim naraštajima, mnogo toga su nam namrli, mnogo toga smo od njih naslijedili i primili; neki su i život svoj ugradili u naše dobro: hvala im. To je osjećaj zajedništva s onima s kojima danas živimo: hrvatska sloga i pomirenje, suživot s drugima, u prvom redu sa Srbima s kojima stoljećima dijelimo dobro i zlo na ovim prostorima. To je također i osjećaj odgovornosti prema budućim generacijama, kazao je gospičko-senjski biskup mons. dr. Mile Bogović na misnom slavlju u povodu polaganja temeljnog kamena i blagoslova gradilišta za crkvu Hrvatskih mučenika na Udbini. U tim kratkim crtama mons. Bogović je dao gotovo cijeli jedan program odnosa Hrvata prema svojoj prošlosti i budućnosti. Program bi se mogao sažeti: Zahvalnost prema svim prijašnjim naraštajima, njegovanje zajedništva sa svima s kojima danas živimo i osje-

ćaj odgovornosti prema onima koji će doći. Poruka je došla u pravom trenutku i u pravom povodu jer crkva Hrvatskih mučenika koja će biti izgrađena na Udbini, zemljopisnom središtu Hrvatske, bit će znak hrvatskog zajedništva i jedinstva, a donacije koje pristižu iz svih krajeva Domovine i inozemstva to ponajbolje potvrđuju. Crkva na Udbini bit će i znak suživota s drugima, poglavito sa Srbima s kojima su, kako kaže biskup Bogović, Hrvati na tim prostorima dijelili dobro i zlo. Je li moglo biti europskije poruke, odaslane u trenutku kada se Hrvatska još uvijek nalazi neshvaćena na vjetrometini europske i svjetske politike. Suvremeni hrvatski civilizacijski put vodi u Europu kojoj je oduvijek i pripadala, ali ne pod svaku cijenu, ali ne bez svojih korijena, bez svoje prošlosti. Hrvatima je to odavno jasno. Hoće li to i kada shvatiti oni koji odlučuju o Hrvatskoj u europskim i svjetskim političkim okvirima, ostaje otvoreno pitanje.

Urednik

Iz delegatovog Duhovnog poticaja

Nova školska godina

Dragi čitatelji, cijenjeni roditelji!

Počela je nova školska i vjeronaučna godina. Tisuće hrvatske djece, djevojaka i mladića nastavilo je školsku i vjeronaučnu izobrazbu. Svi ma želim plodonosnu i uspješnu školsku i vjeronaučnu godinu. Društvo koje polaže veliku važnost odgoju djece i mladih smanjuje „razmak između postignutoga i onoga što treba postići“. A što treba postići? Trebamo se pripremiti za konačni susret s Isusom Kristom. Naime, čitav svijet očekuje preobrazbu na bolje. Cilj našega zemnog putovanja jest susret s dolazećim Kristom. Da bismo dosegli taj cilj, moramo se oblikovati po „trajnom liku Božjemu“. U tom nam najviše može pomoći Crkva. Nju je Isus ustanovio da ljude poučava njegovu nauku i da ih čini njegovim učenicima. Jedna od bitnih zadaća Crkve jest obveza „učiti ljude sve ono što im je Isus zapovijedio!“ Hoće li se isplatiti roditeljima slati djecu u školu i učilište bez ozbiljnog vjerskog obrazovanja? Hoće li naša djeca biti odgojena u kršćanskoj vjeri, puno ovisi o roditeljima. Čovjek može izgubiti sve što ima, ali jedno ne

smije nikada i u kakvoj situaciji izgubiti – svoju katoličku vjeru. Vjera nas spašava i opravdava pred Bogom. Možemo imati bogatstva ovoga svijeta i steći svu mudrost, neće nam kod Boga biti od koristi, ako ne vjerujemo. Svaki od nas ima pravo biti katolik i živjeti vjeru na svoj hrvatski način. Našoj djeci, Bogu hvala, omogućeno je živjeti kršćanstvo u punini. Nitko nam ne zabranjuje prakticirati vjeru i odgovajati djecu vjerski. Iskoristimo tu priliku. Vjeronauk na hrvatskom jeziku posebna je milost za našu djecu. Roditelji koji ne vode računa o vjerskom odgoju djece na zasadama vlastite duhovne i kulturne baštine, poslije pred tom istom djecom gube vjerodostojnost i ugled. I dok misionari i misionarke očekuju našu djecu svakog tjedna u hrvatskim centrima diljem Njemačke, zazivam u njihovo i svoje ime Božji blagoslov sa željom da nas i djecu našu Bog mira osposobi za svako dobro djelo da vršimo volju njegovu, činio u nama što je njemu milo po Isusu Kristu, komu slava u vijeke vjekova. Amen (Heb 13, 20-21).

Vaš fra Josip Bebić

„Kultura solidarnosti“, Carla del Ponte i Vatikan

Nakon što je Carla del Ponte optužila Svetu Stolicu da „ne surađuje“ sa sudom u Hagu i da na taj način, zapravo, „šiti ratnog zločinca“, oglasio se vatikanski glasnogovornik Joaquin Navarro-Valls.

Vjerojatno nije bilo važnijeg europskog dnevnog lista koji nije izvijestio o izjavama haške tužiteljice Carle del Ponte o Vatikanu i hrvatskom generalu Anti Gotovini. Nakon što je del Ponte optužila Svetu Stolicu da „ne surađuje“ sa sudom u Hagu i da na taj način, zapravo, „šiti ratnog zločinca“, oglasio se vatikanski glasnogovornik Joaquin Navarro-Valls. U kratkome priopćenju od 20. rujna 2005., podsjećajući da je to pojašnjenje na članak u engleskom „Telegraphu“ pod naslovom „Vatican accused of shielding 'war criminal'“ (Vatikan optužen za skrivanje „ratnog zločinca“), u priopćenju se navodi: „Na susretu što ga je nadbiskup Giovanni Lajolo, tajnik za odnose s državama, imao s gospodom Carlom del Ponte, glavnom tužiteljicom Međunarodnoga kaznenog suda za nekadašnju Jugoslaviju, u odgovoru na njezin zahtjev o informacijama i intervencijama mons. Lajolo objasnio je da Državno tajništvo nije tijelo Svete Stolice koje može institucionalno surađivati sa sudovima. Nadbiskup Lajolo među ostalim je zatražio od gospođe del Ponte da s određenom preciznošću pokaže pokazatelje na temelju kojih je smatrala da se general Ante Gotovina sklanjao u određene vjerske objekte u Hrvatskoj, sa svrhom da stupi u kontakt s mjerodavnom crkvenom vlašću. Naime, prethodna ispitivanja dala su negativan rezultat. Na zahtjev mons. Lajola gospođa del Ponte dosada nije odgovorila na nijedan način“, zaključuje Navarro-Valls.

Svjedočiti vjeru javno

I dok Carla del Ponte optužuje Crkvu da djeluje „tajno“, papa Benedikt XVI. ponovno ističe da vjernici moraju djelovati – i nadasve svjedočiti – javno. Govoreći nakon molitve Anđeoskog pozdravljenja Sveti Otac je u Castel Gandolfu 11. rujna istaknuo da se kršćani ne smiju odreći nedjelje, već im ona mora biti u središtu života. „Nedjelja nam daje posebnu prigodu da se susretnemo sa svojim Stvoriteljem u miru i unutarnjoj sabranosti“, rekao je Sveti Otac na njemačkome jeziku. Podsjećajući da se 14. rujna slavi bla-

gdan Uzvišenja sv. Križa, Papa je istaknuo kako su križ i euharistija nerazdvojno povezani jer „svaka sveta misa posadašnjuje otkupiteljsku Kristovu žrtvu“. Križ je dirljivo očitovanje čina beskrajne ljubavi kojim je Sin Božji spasio čovjeka i svijet od grijeha i smrti, rekao je Papa dodajući: „Zato je znak križa temeljna gesta molitve kršćanina. Križati se znakom križa znači izreći vidljivo i javno 'da' onome koji je umro za nas i koji je uskrsnuo, Bogu koji je u poniznosti i slabosti svoje ljubavi Svemoguć, jači od sve moći i inteligencije svijeta.“

Nakon Anđeoskog pozdravljenja Sveti je Otac podsjetio da 14. rujna u sjedištu Organizacije ujedinjenih naroda u New Yorku počinje zasjedanje predsjednika država i vlada, koje se u dva dana, do 16. rujna, bavilo važnim

Tako je na 60. općoj skupštini UN-a 160 šefova država i vlada još jednom moralo priznati da svijetu nedostaje „kulture solidarnosti“ za koju se zauzima Sveta Stolica. Premda su se sastali da bi potaknuli razvitak u svijetu, a u središtu je rasprava bila i reforma najmoćnije svjetske organizacije – Ujedinjenih naroda, završni dokument koji je usvojen zapravo je – „truli kompromis“. Tako ga je nazvao austrijski Kathpress prenoseći razmišljanja gotovo svih nevladinih organizacija koje su od 60. opće skupštine UN-a očekivale više od kompromisa nakon dugih pregovora zemalja članicama o njihovom pristupu razvoju, ljudskim pravima, globalnoj sigurnosti i borbi protiv terorizma, te vrlo vrućoj, ali nužnoj temi – korištenju reformi Ujedinjenih naroda. Glavni tajnik Ujedinjenih

Nadbiskup Lajolo zatražio od gospođe del Ponte da s određenom preciznošću pokaže pokazatelje na temelju kojih je smatrala da se general Ante Gotovina sklanjao u određene vjerske objekte u Hrvatskoj, sa svrhom da stupi u kontakt s mjerodavnom crkvenom vlašću. Na zahtjev mons. Lajola gospođa del Ponte dosada nije odgovorila na nijedan način.

temama povezanim s mirom u svijetu, poštivanjem ljudskih prava, promicanjem razvoja i jačanjem UN-a. „Pozvana je i Sveta Stolica, kao što je uobičajeno, a predstavljat će me kardinal Angelo Sodano, državni tajnik. Žarko molim da oni koji vladaju tamo nadu prikladna rješenja da bi ostvarili velike već određene ciljeve u duhu sloge i velikodušne solidarnosti. Na poseban način priželjkujem uspjeh u ostvarivanju djelotvornih konkretnih mjera da bi se odgovorilo na najhitnije probleme što ih nameću krajnje siromaštvo, bolesti i glad koji pogađaju brojne narode.“ Na taj je način Sveti Otac još jednom podsjetio na tzv. „milenijske ciljeve“ koje su svjetski moćnici donijeli prije pet godina, a prema kojima bi se do 2015. godine trebalo prepoloviti broj siromašnih u svijetu, što je – ritmom kojim se sada ti ciljevi ostvaruju – nemoguće.

naroda Kofi Annan koji se zalagao za vrlo ambiciozne zaključke toga skupa, na kraju je morao popustiti pred bitno ublaženom inačicom svoga prijedloga u pristupanju globalnim izazovima s kojima se čovječanstvo mora suočiti na početku 21. stoljeća i u budućnosti.

Vatikanski predstavnik, trajni promatrač Svete Stolice pri UN-u u New Yorku, nadbiskup Celestino Migliore upozorio je da se „ostvarenje milenijskih ciljeva ne smije prepustiti političkoj volji pojedinih vlada“. „Nedostaje autoriteta“, rekao je za njemačku katoličku agenciju mons. Migliore, pribojavajući se neuspjeha skupa. Globalizacija dosada, smatra vatikanski predstavnik, nije donijela sklad i više jednakosti među narodima i državama. Sa stavovima Svete Stolice slaže se i većina nevladinih udruga i organizacija, koje ističu da „UN nema razloga za slavlje“.

M. K.

Odbačene optužbe haške tužiteljice

„Optužbe gospođe Carle del Ponte na račun Svete Stole i Katoličke Crkve u Hrvatskoj u potpunosti odbacujemo i smatramo da je u njima iznesen cijeli niz neprihvatljivih teza, neuobičajenih i za kolokvijalne razgovore, a kamoli za tako visoku instancu koju ona predstavlja“, stoji u priopćenju Tiskovnog ureda Hrvatske biskupske konferencije.

Optužbe haške tužiteljice Carle del Ponte da Katolička Crkva skriva generala Antu Gotovinu odlučno je odbacio u svojoj reakciji Tiskovni ured HBK u kojem između ostalog piše: „Optužbe gospođe Carle del Ponte na račun Svete Stole i Katoličke Crkve u Hrvatskoj u potpunosti odbacujemo i smatramo da je u njima iznesen cijeli niz neprihvatljivih teza, neuobičajenih i za kolokvijalne razgovore, a kamoli za tako visoku instancu koju ona predstavlja.“ Optužbe je u svojoj izjavi odbacio i o. Ivan Iko Mateljan, predsjednik Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara.

Banjalučki biskup Franjo Komarica otkrio je 20. rujna u Prijedoru spomen-ploču prijedorskom župniku Tomislavu Matanoviću, a potom u zajedništvu s deset svećenika i šezdesetak vjernika za pokojnog svećenika i njegove roditelje slavio misu. Biskup Komarica je kazao da je prošlo 10 godina kako su vlč. Matanović i roditelji ovdje iz kuće i potom ubijeni te bačeni u bunar, a tijela su im pronađena i pokopana tek pet godina kasnije. Vlč. Tomislav je treći prijedorski župnik koji je ubijen. Partizani su 1942. ubili u župnome stanu vlč. Josipa Kaurinovića i njegovu domaćicu, a 1945. vlč. Josipa Böckmanna.

„Sv. Marko Križevčanin nije se dao kupiti“

U mnogim svetišlima diljem Hrvatske proslavljen je blagdan hrvatskoga mučenika sv. Marka Križevčanina. Misno slavlje u svečevu radnom gradu Križevcima predvodio je sarajevski nadbiskup kardinal Vinko Puljić. U povijesti je kazao da se sv. Marko nije dao ni kupiti, ni ucijeniti ni preplašiti.

Godišnji susret predstavnika i pojedinaca zauzetih u obiteljskom pastoralu organizirali su Koordinacijski odbor Vijeća HBK za obitelj i Ured HBK za obitelj o 10. obljetnici u Velikoj Gorici. Uz predstavnike udruga, pokreta i zajednica na susretu su sudjelovali i (nad)biskupijski povjerenici za pastoral braka i obitelji te djelatnici crkvenih

savjetovaništa. Susret su vodili o. Jure Bosančić, predsjednik Koordinacije Vijeća HBK za obitelj za organizaciju susreta, i dr. Petar-Krešimir Hodžić, voditelj Ureda HBK za obitelj. Na početku programa nazočnima se obratio krčki biskup Valter Župan, predsjednik Vijeća HBK za obitelj. Predstavljen je program Svjetskog susreta obitelji koji će se održati u Valenciji u Španjolskoj od 1. do 9. srpnja 2006. na kojem se očekuje više od milijun sudionika.

Nedavno je u Prijedoru otkrivena spomen-ploča prije 10 godina ubijenog svećenika Tomislava Matanovića

Susret predstavnika crkvenih pokreta

Susret predstavnika crkvenih pokreta i udruga održan je u organizaciji Ureda za pokrete i udruge Zagrebačke nadbiskupije u utorak 20. rujna u prostorijama Nadbiskupskog duhovnog stola u Zagrebu. Prema podacima Ureda trenutačno u Zagrebačkoj nadbiskupiji ima oko 45 katoličkih pokreta i udruga, a susretu su nazočili predstavnici dvadesetak udruga i pokreta.

Teološko-pastoralni seminar održan je u Đakovu o temi „Župna zajednica – Načela i metodologija rada s odraslima“. Seminar je održan u prostorijama Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu od 15. do 17. rujna. Đakovački i srijemski svećenici i redovnici pokušali su osvijetliti i produbiti temu

kroz tri komplementarne cjeline. Prvi dan bio je posvećen teološko-ekleziološkom aspektu suodgovornosti svih krštenika u Crkvi, koja u svome izvoru ne može biti drugačija nego volonterskoga karaktera. Drugoga dana razmišljalo se o planiranju i konkretnim pastoralnim oblicima i modelima rada s odraslima, a posljednji je dan bio namijenjen usmjerenju prema novom liku župne zajednice.

Otvorena Godina mladih

Po završetku euharistije u Eufrazijevoj bazilici u Poreču u nedjelju 18. rujna biskup Ivan Milovan otvorio je Godinu mladih za Porečko-pulsku biskupiju pod geslom „Učitelj je ovdje i zove te“. Kao i drugi biskupijski susreti podijeljeni su na katehezu, euharistiju i zabavni dio, koji će se mjesečno održavati u jednom od 9 dekanata, a vrhunac je Susret hrvatske katoličke mladeži u travnju 2006.

U prostorijama Kulturnog centra Knežija u Zagrebu 17. rujna održan je prvi mjesečni susret osoba s invaliditetom grada Zagreba i bliže okolice u ovoj školskoj godini. Misu je predvodio fra Vinko Puljić, TOR, pučki propovjednik iz Kotara.

Prema odluci Uprave provincije hercegovačkih franjevaca novim glavnim urednikom „Naših ognjišta“ imenovan je fra Robert Jolić, dosadašnji zamjenik glavnog urednika. Dugogodišnji urednik fra Gabrijel Mioč prema istoj odluci ostaje i dalje ravnatelj izdavačke kuće „Naša ognjišta“ i odgovorni urednik lista, objavljeno je u rujanskome broju toga hrvatskoga katoličkog mjesečnika.

Svečanost na Petrićevcu

Studijski dan u povodu 120. obljetnice franjevačkog samostana Presvetoga Trojstva i 130. obljetnice župe sv. Ante Padovanskoga održan je 16. rujna u kripti u ratu srušene župne i samostanske crkve na Petrićevcu u Banjoj Luci. Skup su pozdravili i prigodne riječi uputili kardinal Vinko Puljić i biskup Franjo Komarica. **A.O.**

RAZGOVOR S VLČ. ANTOM KUTLEŠOM, NOVIM RAVNATELJEM DUŠOBRIZNIŠTVA ZA HRVATE U INOZEMSTVU

Misije nisu prolazne ni privremene

Vlč. Antu Kutlešu, svećenika Mostarsko-duvanjske biskupije biskupi iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine nedavno su imenovali ravnateljem dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu. Vlč. Kutleša službu je preuzeo 1. srpnja od banjalučkog svećenika mr. Pere-Ivana Grgića. U razgovoru za „Živu zajednicu“ vlč. Kutleša je posebno govorio o važnosti te službe za dušobrižničko djelovanje među Hrvatima katolicima u inozemstvu, a osvrnuo se i na druga važna pitanja.

Žz: Za početak, vlč. Kutleša, predstavite se našim čitateljima?

Vlč. Kutleša: Vi ste sve važno već objavili u „Živoj zajednici“. Ponovit ću ukratko: rođen sam 1949. u Prisoju kod Tomislavgrada. Nakon osnovne škole u rodnom mjestu, sjemenišnu gimnaziju završio sam u Splitu, a studij teologije u Sarajevu. Za svećenika Mostarske biskupije redan sam 1975. u Rimu. Od rujna 1976. nalazim se u Njemačkoj, djelujući kao župni vikar i voditelj jedne njemačke župe. Od 1. prosinca 1978. bio sam voditelj Hrvatske katoličke misije u Braunschweigu. U slobodno vrijeme volim šport, osobito nogomet.

Ravnatelj kao osoba koordinacije

Žz: Kako doživljavate službu ravnatelja za hrvatsku pastvu u inozemstvu?

Vlč. Kutleša: Služba ravnatelja za hrvatsku pastvu u inozemstvu ima dugogodišnje iskustvo. U tome kontinuitetu treba i nastaviti. Službu sam prihvatio na zamolbu svoga biskupa iz Mostara i po dekretu dvojice predsjednika biskupskih konferencija (HBK i BK BiH), uzoritih kardinala mons. Vinka Puljića, nadbiskupa sarajevskog, i mons. Jo-

sipa Bozanića, nadbiskupa zagrebačkog. Ja je doživljam kao vezu između pastoralnih djelatnika i potreba inozemne pastve te domovinskih (Hrvatske i BiH) (nad)biskupa i redovničkih poglavara, kao poveznicu iseljene i domovinske Crkve. Onoliko koliko je moguće da domovinska Crkva odgovori potrebama naših misija u svijetu. (Nad)biskupi i redovnički poglavari su oni koji stavljaju svećenike, redovnike i redovnice na raspolaganje za inozemnu pastvu, a ravnatelj bi to trebao dalje koordinirati. Uvijek u suradnji, naravno, kako s pastoralnim djelatnicima tako i s njihovim poglavarima.

Žz: Koje su najvažnije točke iz Vašega petogodišnjeg programa?

Vlč. Kutleša: Ja nisam imao nikakvu predizbornu promidžbu. Prema tome nisam nudio nekakav program. Ne tražim sto dana. Program se temelji na odrednicama crkvenih dokumenata. Npr. u „Pastorali migratorum cura“ (PMC) se kaže: Pastoral mora „biti usklađen sa zahtjevima vremena“ (I 6), tj. „prilagođen različitim prilikama“, (I 12). „Zbog toga se nitko ne može otrgnuti tom kakvog načina mora biti služba koju Crkva nudi dušama: naimе stalno prilagođena i primjerena zahtjevima iseljenika“, (I 12). „U dušobrižništvu useljenika tijekom dužeg vremena potvrdili su se odgovarajući oblici i putovi, no razumije se samo po sebi da se oni moraju uskladiti s okolnostima i s mjesnim običajima kao i s običajima i očekivanjima vjernika koji su u pitanju“, (IV 13). Svi koji preuzimaju župničku službu voditelja misija kao i pastoralni suradnici znaju program, a to je: naviještanje Isusa Krista i evanđeoskih vrijednosti svijetu, čovječanstvu, čovjeku i truditi se to živjeti. Treba raditi na tome kako zadržati misije i razumjeti njihove potrebe. Koliko i kako će to biti moguće, vrijeme će pokazati. Ne bismo smjeli čekati da to drugi riješe prije nas. I kad bi sve misije opstale, upitno je možemo li i dobiti zamjenu za pastoralne djelatnike koji prestaju sa službom. Jedan od razloga je potreba za svećenicima i u domovini (HR i BiH) jer ni tamo nema više „viška“. I nije davan samo „višak“.

Snimio: A. Polegubić

Žz: Prije nego ste počeli obnašati službu ravnatelja, bili ste voditelj HKM Braunschweig u Njemačkoj, a brojne ste godine proveli i na drugim službama u Njemačkoj. Koliko će Vam to iskustvo pomoći u obnašanju te odgovorne i zahtjevne službe u Crkvi?

Vlč. Kutleša: Misiju Braunschweig vodim punih 27 godina. To je dugo vrijeme. One, koje sam krstio, već sam i vjenčao pa i njihovu djecu krstio. Sve u svemu, bilo je to vrlo lijepo iskustvo. Stoga nije jednostavno sve to odjednom prekinuti. Vezan si s ljudima i oni su tvoji. Spomenuli ste također rad na njemačkim župama. Nije to bilo lako vrijeme. Naime, kad sam došao na njemačku župu, nisam znao gotovo ništa njemački jezik, a nisu bili voljni platiti tečaj. U gimnaziji sam učio francuski i talijanski koji sada dobrono šepaju jer nije bilo prakse. Onda uči sam, upoznaj vjernike, običaje i promatraj što se sve zbiva. Dobro pamti jer, kako kaže naš narod, „tribat će ti“. Što se tiče iskustva njemačkih župa, moram reći da je kod njih to dobro organizirano i raspodijeljeno po različitim skupinama prema svrsi posla. Dakle, točnost i odgovorno izvršavanje obveza koje se preuzmu opće su poznate. Oni to sami provode. Naravno uz dogovor sa župnikom ali nema potrebe da sve nabram. Ima kod njih također onoga što se ne može primijeniti na naše pastoralno djelovanje. Ipak, dosta toga trebalo bi koristiti. U tih nekoliko godina imali smo zajednička liturgijska slavlja, kao Veliki petak i uskršno bdijenje, i to dvojezično. Nažalost, ovaj vid in-

kulturacije nije baš zaživio. Meni se čini da upravo taj oblik inkulturacije u skoro vrijeme treba očekivati. Osobito se to odnosi na manje misije. I misije i mjesna Crkva trebaju se pripremiti za primanje i promjene.

Traženje prikladnih rješenja

Žz: *U našim misijama diljem svijeta osjeća se visoka starosna dob svećenika, a također i njihov nedostatak. Kako će se ubuduće rješavati taj problem?*

Vlč. Kutleša: To je točno. Upravo radi toga spominjem inkulturaciju. Ona se ne smije dogoditi ishitreno, brzo, neodgovorno. Niti sa strane naših misija, niti sa strane mjesne Crkve. To bi izgledalo, kad bi netko nepripremljeno i neodgovorno rušio visoku i vrijednu staru zgradu, mora računati da će ga koji kamen pogoditi. Treba računati i s posljedicama! Ja bih rekao, neka priprema teče tamo gdje mora i sve dok voditelj misije može pastoralno djelovati, tj. do njegova odlaska, zbog starosti ili drugih razloga. Kako sam čuo u ovo kratko vrijeme službe ravnatelja: domovinska Crkva (HR i BiH) nema dovoljno svećenika da bi mogla uvijek dati adekvatnu zamjenu. Već ima nekoliko misija koje nemaju svećenika. Neki svećenici mole za zamjenu. Ali i mjesne Crkve postavljaju uvjete, pa makar se radilo o zamjeni dosadašnjeg župnika. Oni žele da novi svećenik preuzme i mjesnu župu. Izgleda da nas to neće mimoći. Napomenut ću da Španjolci i Talijani već nekoliko godina ne šalju zamjenu jer nemaju svećenika. Probleme ćemo rješavati onako kako budemo mogli i znali. Ovisi od spremnosti svećenika koji su već na terenu, ili onih koji dođu, da preuzmu i širi prostor. Takvih prostranih misija već ima dosta. Što vrijeme više odmiče, a i svećenici bivaju stariji, bojim se da ćemo se vratiti početnim pastoralnim godinama. No, unatoč nedostatku svećenika, vjerujem da će domovinska Crkva (HR i BiH) znati i moći ponuditi prikladno rješenje tamo gdje bude nužno.

Žz: *U našim misijama više se ne okupljaju samo vjernici prve generacije. Tu su vjernici druge i treće generacije koji su potpuno integrirani u zemljama u kojima žive. Stoje li naše misije u svijetu pred drukčijim pastoralnim izazovima?*

Vlč. Kutleša: Hvala Bogu da je tako. To je sigurno tako, i hvalu zaslužuju svećenici i svi pastoralni te socijalni

djelatnici. Osobito roditelji i obitelji, pa i cijela zajednica koja to zajedništvo živi i potiče. Oprostite, ali stalno se govori o generacijama koje su i kako integrirane! O tome se može duže razgovarati. Međutim, ja bih rekao da smo mi u Crkvi previše opterećeni tom integracijom, gdje se tko treba integrirati, osobito pripadnici katoličke vjere. Bez obzira o kojoj se generaciji radi, „Oče naš...” se moli na onome jeziku na kojemu ga majka nauči. I to je tako, samo treba imati majku i oca koji to mole. A što je s drugim brojnijim „gastarbajterskim” skupinama? I oni su u drugoj, trećoj generaciji. Kažu da integracija teče teže u trećoj nego li u prvoj. Tu se ne uvjetuje gotovo ništa niti ima restriktivnih mjera! Rekao sam prije, treba vremena i razboritosti s obje strane da budemo jedno stado oko jednog Pastira. Naše misije su stalno pred nekim izazovima. Sjetimo se bivšega političkog sustava. Sve je bilo pod prismotrom udbaških konzulata: svećenici, pastoralni i socijalni djelatnici, pa i vjernici. Vjernici osobito dolaskom na „urlap”. Mnoge su maltretirali zbog odlaska u crkvu i povezanosti s misijom. To je bilo teško. Biti vjernik značilo je, s jedne strane, trpjeti strah i silu, a s druge, integraciju, da ne kažem asimilaciju. Ipak naš narod je izdržao. Sada je na pomolu novi izazov. Upitan je opstanak manjih misija i vjerojatno slijede njihova priključenja većim centrima. Svećenicima se tako povećava prostor i upitno je kako odgovoriti pastoralnim potrebama. Može li dotični svećenik, i do kada, sve to pastoralno dovoljno voditi?

Unatoč nedostatku svećenika, vjerujem da će domovinska Crkva znati i moći ponuditi prikladno rješenje tamo gdje bude nužno.

Zauzetije promicanje duhovnih zvanja

Žz: *U kojoj je mjeri hrvatska inozemna pastva prioritetna našoj domovinskoj Crkvi u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini?*

Vlč. Kutleša: Iskreno rečeno, ja mislim da je svakom (nad)biskupu prioritetno pastoralno zbrinuti sve župne potrebe u svojoj biskupiji. Za svoju (nad)biskupiju je i odgovoran. A drugo, što i kako se može. Lako bi bilo da ima dovo-

ljno svećenika. Neki naši (nad)biskupi već traže i mole svećenike za svoje župne potrebe. U pastoralu nekih biskupija u domovini već ima svećenika stranaca jer nema dovoljno Hrvata. Nitko nije kriv nama svećenicima, koji smo djelovali u misijama, što nismo mogli pronaći i odgojiti nasljednike u našim zajednicama u dijaspori? Nerazborito bi bilo tražiti krivca isključivo u ovom sekulariziranom i industrijaliziranom svijetu. S druge strane, treba razumjeti da obitelji s jednim ili dvoje djece ne govore ili vrlo rijetko svojoj djeci o duhovnom zvanju. Kako i bi kad imaju jedinca ili jedinicu!? A nekada su roditelji s brojnijom djecom razgovarali pa malo i upućivali, raspoređujući djecu u različita zvanja. Molili su i činili zavjete za duhovna zvanja svoje djece. Na ovom planu svakako bismo trebali više raditi pa će, vjerujem, Bog potaknuti one koji trebaju preuzeti misijsku zadaću, a naša domovinska Crkva pomoći će da se potrebe riješe.

Žz: *Kako gledate na budućnost hrvatskih katoličkih misija u svijetu, a s tim i hrvatskoga naroda u izvandomovinstvu?*

Vlč. Kutleša: Ja sam ipak optimističan. Naše misije ipak nisu prolazne ni privremene, barem one veće. Vjerujem da će i mjesna Crkva voditi brigu o tome. Pastoralnu skrb imaju i drugi narodi. Unatoč krizi svećenika, i njemačka Crkva vodi pastoralnu brigu za svoje sunarodnjake u svijetu. Brine se i za one koji idu u druge zemlje na odmor. Svaki čovjek želi slaviti Boga na svome jeziku, u svojoj tradiciji i vlastitoj kulturi. To pripada identitetu čovjeka. Zar sve ovo zanemariti? Za takozvane „gastarbajtere” uvijek su traženi svećenici na materinskom jeziku. Tako se radi „misija” gdje se njeguje vjera i vlastita kultura. Nadam se da će naše misije, njegujući identitet, ostati članovi mnogojezične i višekulturalne Crkve. Vjerujem da će naše misije i dalje voditi naši svećenici zajedno s pastoralnim suradnicima pa i socijalnim radnicima. Možda se nešto preoblikuje, ali ono najvažnije će ostati. Ako želimo sačuvati identitet, trebamo imati misije kako bismo mogli prakticirati vjerski život i njegovati vlastitu kulturu. Kamo god krenete, vidjet ćete, da su misije najotvoreniji prostor za dušu hrvatskoga čovjeka. A pitanje budućnosti hrvatskoga naroda u izvandomovinstvu?

(nastavak na str. 23)

U POVODU POČETKA GRADNJE CRKVE HRVATSKIH MUČENIKA NA UDBINI

Znak hrvatskog zajedništva

Nemamo pravo na lakoumno trošenje darova koje smo primili i koje smo stvorili. Odgovorni smo i za one koji će nakon nas doći, kazao je biskup Mile Bogović.

Na svečanom euharistijskom slavlju, u petak 9. rujna na Udbini, položen je temeljni kamen i blagoslovljeno gradilište za crkvu Hrvatskih mučenika. Tim činom počelo je ostvarenje poštovanja prema svima onima koji su žrtvovali svoje živote za dobro i slobodu hrvatskoga naroda i svih ljudi dobre volje. Temeljni kamen za crkvu Hrvatskih mučenika blagoslovio je papa Ivan Pavao II. 8. lipnja 2003. godine u Rijeci. Akcija izgradnje započela prije dvije godine. Svečano euharistijsko slavlje na 512. obljetnicu Krbavske bitke predvodio je predsjednik

Hrvatske biskupske konferencije zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić u zajedništvu s domaćinom gospićko-senjskim biskupom Milom Bogovićem i hrvatskim biskupima, najvišim predstavnicima Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, provincijalima iz Hrvatske i BiH te s tristotinjak svećenika. Misnom slavlju pribivali su i visoki predstavnici najvažnijih crkvenih, državnih, znanstvenih, kulturnih, vojnih i lokalnih tijela i vlasti te veliki broj vjernika, pristiglih iz svih krajeva Hrvatske, Bosne i Hercegovine i svijeta. Među njima je bio i jedan broj onih pristiglih iz Njemačke, na čelu s delegatom za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josipom Bebićem, koji je tijekom misnog slavlja u ime Hrvata katolika iz Njemačke prinio srebrni kalež iz 17. stoljeća.

Na početku je biskup Bogović podsjetio na važnost toga pothvata i svega onoga što je dosad učinjeno i

što će se ubuduće dogoditi. „Vaš pogled, dragi vjernici, usmjeren je prema mjestu koje je simbol našeg vjerkovnog stradanja, ali će se taj pogled neprestano svraćati na ovaj oltar na kojemu se događa ta pretvorba poraza u pobjedu, patnje u slavu. Takav pogled, vjeru u takvu pretvorbu, želi širiti ideja crkve Hrvatskih mučenika. Svima ovdje okupljenima

„Crkva Hrvatskih mučenika gradnju koje započinjemo bit će na neki način naša dragocjena vjernačka i narodna škrinja u kojoj ćemo čuvati spomen na neprocjenjivo blago vjere, dobrote, predanosti, hrabrosti, velikodušnosti i odvažnosti što su resili mnoštvo muževa i žena koji su svojim zauzimanjem širili dobrotu i ljubav na ovim našim hrvatskim prostorima. Tu dragocjenu škrinju želimo postaviti ovdje na Udbini, zemljopisnom središtu Hrvatske, gdje se spaja naš sjever i jug, na ovom drevnom prostoru punom simbolike”, kazao je kardinal Josip Bozanić.

želio bih istaknuti tri kreposti koje ćemo iz ovog svetišta širiti na sve strane. To je osjećaj zahvalnosti prema prijašnjim naraštajima, mnogo toga su nam namrli, mnogo toga smo od njih naslijedili i primili; neki su i život svoj ugradili u naše dobro: hvala im. To je osjećaj zajedništva s onima s kojima danas živimo: hrvatska sloga i pomirenje, suživot s drugima, u prvom redu sa Srbima s kojima stoljećima dijelimo dobro i zlo na ovim prostorima. To je

također i osjećaj odgovornosti prema budućim generacijama. Nemamo pravo na lakoumno trošenje darova koje smo primili i koje smo stvorili. Odgovorni smo i za one koji će nakon nas doći”, kazao je između ostalog mons. Bogović.

Kardinal Bozanić je u propovijedi istaknuo: „U Kristovo ime danas smo svi mi okupljeni na Udbini kako bismo slaveći Euharistiju, taj najizvrsniji dar Isusove prisutnosti među nama položili kamen temeljac i blagoslovili gradilište crkve Hrvatskih mučenika. Kamen temeljac koji ugrađujemo uzet je iz temelja nekadašnje krbavske katedrale, a blagoslovio ga je papa Ivan Pavao II. u Rijeci 2003. godine, prigodom svojeg trećeg pohoda Hrvatskoj. Danas postavljamo kamen temeljac i blagoslivljamo gradilište crkve Hrvatskih mučenika. Riječ mučenik, mučeništvo povezuje se u našim mislima s glagolima: umrijeti, ubiti. Postoji li na svijetu, razumski razlog za uništavanje sebe samog ili bližnjega? U opisu Kristove smrti nalazimo dvije vrlo bliske rečenice koje su jedna drugoj odgovor i rasvjetljavaju naše pitanje, iako s dva suprotna polazišta”, kazao je kardinal Bozanić. „Kroz proteklu 2004. godinu u zajedništvu Katoličke Crkve u hrvatskome narodu mnogim smo

Gradilište je blagoslovio kardinal Bozanić

vjerskim spomenima po našim gradovima i sjedištima biskupija označili 1700. obljetnicu mučeništva kršćana iz doba cara Dioklecijana, koji je poznat kao jedan od najžešćih progonitelja Crkve. Ti su mučenici svojom krvlju zasvjedočili ispovijest vjere. Neki od njih su postavili temelje Crkve na današnjem hrvatskom prostoru. Oko njihovih grobova i relikvija okupljaju se kršćanske zajednice do današnjih dana. Po mučenicima su, kako piše biskup Bogović, uspostavljani prvi kontakti Hrvata sa Svetom Stolicom. Mučenicima, koji su postali sjeme novih kršćana i na čijim se drevnim kršćanskim korijenima u VII. stoljeću pricijepilo hrvatsko kršćanstvo kao i svim mučenicima iz hrvatskoga naroda od kojih je Crkva svečano proglasila: sv. Nikolu Tavelića, sv. Marka Križevčanina i bl. Alojzija Stepinca podižemo u čast ovu crkvu Hrvatskih mučenika. Ali crkva koju podižemo neka bude u Crkvi u hrvatskom narodu još nešto više, ona neka ostane odgovorom i trajnim znakom aktualnosti poziva što ga je prigodom Velikoga jubileja uputio blagopokojni papa Ivan Pavao II. da se ne pusti zaboravu spomen onih koji su pretrpjeli mučeništvo. Crkva Hrvatskih mučenika gradnju koje započinjemo bit će na neki način naša dragocjena vjernička i narodna skrinja u kojoj ćemo čuvati spomen na

Delegat o. Bebić prinosi srebrni kalež iz 17. stoljeća — dar Hrvata katolika iz Njemačke

dištu Hrvatske, gdje se spaja naš sjever i jug, na ovom drevnom prostoru punom simbolike. Ovo je mjesto bremenito stradanjima koja su se u valovima događala tijekom mnogih stoljeća i na neki način u malome prikazuje i simbolizira patničku povijest na cijelom prostoru naše Domovine. Ovdje se s posebnim poštovanjem sjećamo svih rodoljuba koji su na Krbavskome polju 1493. godine položili svoje živote braneći svoje od turskog osvajanja. Ta je bitka jedna od važnih prijelomnica naše nacionalne povijesti. U ratovima koje smo proživjeli i koji su za sobom ostavili brojne žrtve, mi kao narod poput drugih naroda, svoj opstanak moramo zahvaliti mnogima; naš ponos, naše dostojanstvo slobodnih

Prije misnog slavlja održana je pobožnost križnoga puta

Misno slavlje predvodio je kardinal Josip Bozanić

neprocjenjivo blago vjere, dobrote, predanosti, hrabrosti, velikodušnosti i odvažnosti što su resili mnoštvo muževa i žena koji su svojim zauzimanjem širili dobrotu i ljubav na ovim našim hrvatskim prostorima. Tu dragocjenu skrinju želimo postaviti ovdje na Udbini, zemljopisnom sre-

ljudi, spašeno je velikodušnošću i hrabrošću mnogih muškaraca i žena. Crkva Hrvatskih mučenika čuvat će i spomen i na te velikane naše slobode", istaknuo je kardinal Bozanić. „Neka ova crkva bude znak i simbol našega zajedništva i želje da ustrajemo u vjernosti Gospodinu i ljubavi

prema svima s kojima dijelimo svoj životni prostor. Neka ova crkva bude znak da nijedna patnja, nijedna suza ili kap krvi nisu bili uzaludni u nastojanju da se prošire prostori dobra i ova naša zemlja učini mjestom ljubavi, mira i pravde", zaključio je kardinal Bozanić.

U molitvi vjernih molilo se za sve generacije vjernika, pokojne i sadašnje, za razne potrebe zemlje i toga kraja te za napredak i mir. U prikaznim darovima prineseni su darovi za buduću crkvu i za pastoralni centar. Prema riječima biskupa Bogovića dosad je prikupljeno više od pet mili-

juna kuna, a među darovateljima više je i onih iz Njemačke. Pjevanje je predvodio zbor sastavljen od crkvenih zborova Gospičko-senjske biskupije pojačan zborom iz Zagreba. Između ostalog izvedena je i prigodna akademija u kojoj su sudjelovali pjesnik Drago Štambuk i s. Cecilija Pleša. Prije misnog slavlja održana je pobožnost križnoga puta od crkve sv. Marka-Groba, kojega je, prema tekstu fra Vice Blekića, predvodio senjski dekan Mile Čančar.

Ć.F.

Snimio: A. Polegubić

Misnom slavlju pribivao je veliki broj vjernika

HKM WIESBADEN

Raspjevana hrvatska zajednica

|| Hrvatska katolička misija Wiesbaden osnovana je 1971., a broji oko 3500. vjernika ||

Hrvatska katolička misija Wiesbaden (Holsteinstr.15, 65187 Wiesbaden, tel. 0611 846440; fax. 0611 8138455) osnovana je 1971. godine, a broji oko 3500 vjernika. Prositre se na području više od pola biskupije Limburg.

Središte misije nalazi se u Wiesbadenu, glavnom gradu njemačke savezne pokrajine Hessen. Prvi voditelj misije bio je franjevac splitske provincije fra Ivon Mengušić, a kasnije ju je vodio franjevac konventualac fra Vladimir Fedelin. Nakon toga pastoralna se skrb povjerava franjevcima Franjevačke provincije sv. Jeronima iz Zadra, a kao voditelji misije djelovali su fra Ante-Luka Čotić, fra Nediljko Jerkan, fra Augustin Vlašić, a od 1997. misiju vodi dr. fra Ante Bilokapić.

Kuća „Kardinal Franjo Kuharić“

U misiji je kao pastoralna suradnica djelovala s. Vida Hrsto, franjevka, članica školskih sestara Franjevačke provincije sv. Franje iz Splita, pok. Jela Čosić, a od 2001. kao pastoralna suradnica u misiji djeluje s. Aukšilija Milić, članica školskih sestara Bosansko-hrvatske provincije. Misijska je tajnica Dijana Črljenec.

Voditelj misije
dr. fra Ante Bilokapić

Euharistijska slavlja na hrvatskom jeziku služe se svake nedjelje u 12.00 u crkvi sv. Kilijana u Wiesbadenu (do 2000. mise su se služile u crkvi Presvetoga Trojstva u Wiesbadenu), svake prve i treće nedjelje u mjesecu u 15.00 sati u crkvi sv. Marina u Idsteinu, svake prve i četvrte nedjelje u crkvi sv. Obitelji u Montabauru te za polnoćku i po dogovoru u Limburgu.

Misijske prostorije su do 1998. bile u Waldstrasse 95 u Wiesbadenu. Nove misijske prostorije misija je dobila 2002. u Wiesbadenu smještene u novosagrađenoj kući koja nosi ime

Pastoralna suradnica s. Aukšilija Milić i predsjednica misijskog vijeća Marija Grčić

kardinala Franje Kuharića. Vjeronauk se drži petkom za vjeroučenike od 4. do 8. i dalje razreda, a subotom za vjeroučenike od 1. razreda pa do onih koji se pripremaju za sakrament sv. Pričesti.

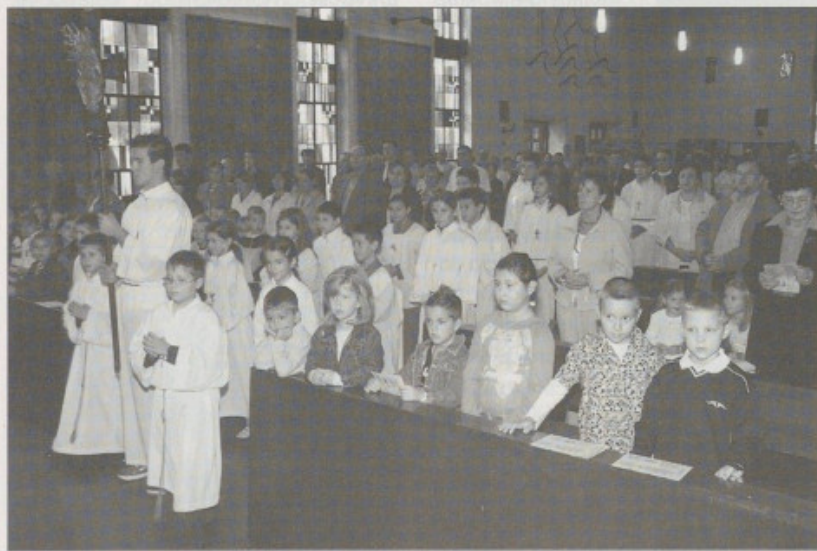
U misiji djeluje i folklorna skupina koju vodi Petar Briševac, a u planu je i osnivanje i folklorne skupine za djecu koju bi vodila tajnica Dijana Črljenec i s. Aukšilija. Tu je i mještoviti misijski zbor i zbor djece, koje vodi s. Aukšilija, a pomaže joj Dinko Grgat. Zborovi redovito sudjeluju na susretima zborova hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj koji će se ove godine, 6. studenoga održati za odrasle u Ludwigsburgu, a za djecu 13. studenoga u Darmstadtu. Utorakom se u misiji održavaju susreti majki s malom djecom. Posebno je aktivno misijsko vijeće koje broji 15 članova na čelu s predsjednicom Marijom Grčić. Sastaju se po potrebi, ali su uvijek pri ruci i aktivno ostvaruju svoju vjerničku ulogu.

Rad s djecom i mladima

Ističe se izvrsna suradnja s mjesnom njemačkom župom sv. Kilijana u kojoj se Hrvati katolici okupljaju na misna slavlja, a u kojoj je već 25 godina župnik dr. fra Rafael Romić.

Ove se godine za sakrament sv. Pričesti priprema 15-ero djece, a bilo je i 15-ero potvrđenika. Sakrament sv. potvrde 25. lipnja podijelio je go-

Vjernici za vrijeme mise u crkvi sv. Kilijana u Wiesbadenu

spičko-senjski biskup mons. dr. Mile Bogović. Za buduće mlade bračne parove u misiji se također organizira priprava. Upriličuju se također i susreti s roditeljima prvopričesnika i potvrđenika. Ministrantska skupina broji preko 20 ministranata, a sastaju se po potrebi. Vjernici svake godine odlaze na hodočašća (redovito u Lurd), a u planu je i skori odlazak na hodočašće u Rim. Pastoralno osoblje redovito posjećuje obitelji te bolesnike kod kuće i u bolnici. Na području misije djeluje Hrvatska kulturna zajednica koje je predsjednik ing. Ivo Andrijević. Zajednica organizira folklor, predavanja, kulturne priredbe tijekom kojih se predstavljaju hrvatska kultura, a nadasve

Sve vidljiviji napredak

Predsjednica misijskog vijeća i članica crkvenog zbora majka troje djece Marija Grčić ističe kako se u svakom pogledu u posljednje vrijeme vidi napredak u misiji. „Ljudi se okupljaju u većem broju, a pružaju im se razni sadržaji. Mislim da je u tome budućnost misije.”

Mladi iz misije redovito sudjeluju na Biblijskim olimpijadama i folklorijadama. Ove su godine sudjelovale tri skupine, od kojih su dvije ušle u fi-

„Kod mladih osjećamo da se žele zadržati u misiji, rado se uključuju u zbor i folklor. Ako im se ponudi kvalitetni sadržaj, oni ostaju i uključuju se. Kad se uključe djeca i mladi, onda je lakše ostvariti i kontakt s roditeljima. Nije uvijek lako uskladiti misijske aktivnosti, sa školskim obvezama i aktivnostima djece i mladih”, istaknula je s. Auksilija Milić.

tivnostima: susreti, nastupi i sl. „Imamo jako dobru suradnju s njemačkom župom sv. Kilijana, a redovito se odazivamo i na crkvene i druge aktivnosti u Wiesbadenu”, kazao je voditelj misije dr. o. Bilokapić.

U Wiesbadenu djeluje i hrvatska dopunska škola koju vodi Štefica Kolumbić. Pri Caritasu u Wiesbadenu za naše ljude djeluje socijalna radnica Biserka Andrijević.

Nakon što je prestala sa samostalnim djelovanjem HKM Wetzlar, od ljeta 2005. okrug Limburg i Westerwald se pripojio HKM Wiesbaden. Vjernici se posebno u Montabauru rado okupljaju na misna slavlja i druge aktivnosti. Na misi dugi niz godina svira prof. Rajko Radišić koji uz to što predaje glazbu na gimnaziji u tome gradu, dobrovoljno pri Caritasu radi kao socijalni radnik, a ujedno je i prvi predsjednik Hrvatskoga kulturnog društva iz Koblenza.

Na kraju, ne može se ne zamjetiti sudjelovanje cijele zajednice u aktivnosti, posebice pjevanju, što daje poseban žar života i djelovanja ove žive i raspjevanje hrvatske katoličke misije. **Tekst i snimke: Adolf Polegubić**

Brojni ministranti s voditeljem misije o. Bilokapićem

izvršno surađuje s hrvatskom misijom. Tu su također i Udruga HDZ koje je predsjednica ing. Gordana Rubić, a također i NK „Hajduk”, s kojima misija također jako dobro surađuje.

„Kod mladih osjećamo da se žele zadržati u misiji, rado se uključuju u zbor i folklor. Ako im se ponudi kvalitetni sadržaj, oni ostaju i uključuju se. Kad se uključe djeca i mladi, onda je lakše ostvariti i kontakt s roditeljima. Nije uvijek lako uskladiti misijske aktivnosti, sa školskim obvezama i aktivnostima djece i mladih”, istaknula je s. Auksilija. U misiji se često organiziraju i predavanja, a veće proslave upriličuju se za Majčin dan, poklade, blagdan sv. Nikole i Božić, također i za Dan zahvale za plodove zemlje, početak i završetak školske godine, blagdan sv. Ante kada se ujedno organizira i misijsko slavlje. Tada se upriliči blagoslov djece, a svako dijete dobije i prigodni dar.

nale. Misija ostvaruje dobru suradnju s drugim hrvatskim katoličkim misijama na tome području, a ističe se kako bi bilo dobro da se ostvaruje i međumisijska suradnja u raznim ak-

Nastup misijskog mješovitog zbora

Piše:
fr. Frano
Prcela, O.P.
(Chicago)

Što ostaje?

Sveci su voljeli svakodnevicu i svjesno je živjeli, jer su znali: Bog se nalazi sred nje.

Što dolazi poslije smrti? Usklićnik, točka ili ipak upitnik? Drugačije postavljeno pitanje: Što ostaje? Ostaje li život? Ili ostaje smrt? Što ostaje? To je pitanje - životno pitanje! Što ostaje? Odgovor na to pitanje za nas vjernike čini se (pre)jasnim: Najprije živimo, onda umiremo, a zatim dolazi život vječni. To ostaje! — za nas. Prema našoj kršćanskoj vjeri (što je u skladu s mnogim drugim religijama), naš put na dan naše smrti nije odmah dospio do svoga cilja. Vjerujemo da imamo još jedan put za usavršavanje naše čovječnosti. Za sve koji se nalaze na tom putu, molimo: „Gospodine, daj im vječni mir“, koji će zauvijek dovršiti njihovo putovanje, kako bi im onda „svjetlilo vječno svjetlo“. Iz te vjere i s tom vjerom postavljamo nadgrobne križeve kao znakove života. Zbog te vjere i s tom vjerom okupljamo se ovih kasnoljstopadskih dana na grobljima, posjećujemo zemne ostatke naših pokojnika, prisjećamo se njihova života, za njih i s njima molimo. Nisu to baš najsretniji trenuci, naprotiv! Ni sam Isus svoje prijatelje nije mogao poštediti potištenosti i tuge pred činjenicom smrti. Ta i sam je plakao nad mrtvim Lazarom. No, vratimo se još jednom na početno postavljeno pitanje: Što ostaje? Život, smrt, uskrsnuće mrtvih, život vječni? Je li čitav proces od života i smrti jednostavno samo jedan uhodani redosljed: život, smrt i vječni život? Ipak, smrt i život nisu tako čisto djeljivi: život i smrt ne dolaze samo jedno nakon drugoga, štoviše, isprepleću se. Svi smo mi upleteni u prolaznost čitavog svijeta. „Morientes nascimur“ — ta kratka rečenica crkvenog oca sv. Jeronima glasi u prijevodu: „Mi ljudi bivamo rođeni kao oni kojima je umrijeti.“ Dabome, zemaljska smrt čeka na sve nas. I to bi, po logici stvari, trebalo imati za posljedicu da se odgajamo i da druge odgajamo ne samo za život, nego i za smrt. To nije morbidno ponašanje, nego je to odgovorno vjerničko življenje. Upravo u ovo vrijeme, kad se prisjećamo naših preminulih, postaje nam jasnim da je zemaljska smrt neizbježna. Jer sred života okruženi smo smrću!

Time smo, zapravo, odgovorili samo na prvo, na početku postavljeno, pitanje: Što ostaje, naime, što dolazi

poslije života? Smrt. No, što dolazi poslije smrti? Usklićnik, točka ili upitnik? Na jednoj osmrtnici prije nekoliko godina, objavljenoj u nekim dnevnim njemačkim novinama, stajalo je sljedeće: „Kad umremo — ti, ja — na kraju ne treba stajati upitnik nego jednostavno točka.“

Dakle, točka stoji i ostaje nakon života, a ne upitnik, pitanje — barem prema toj osmrtnici. No, kršćanska nada ne stavlja točku, ni usklićnik niti upitnik poslije smrti. Što onda dolazi poslije smrti? Nakon smrti dolazi dvotočka. Naime, dvotočka nije završni znak, interpunkcija svršenosti, nego označava prijelaz, dvotočka nešto naviješta, slijedi još nastavak. Ne samo na Dušni dan, nego i na blagdan Svih svetih sjećamo se svih „koji su živjeli prije nas i koji sad počivaju u miru“.

Katolički svijet na prvi dan mjeseca studenog slavi blagdan Svih svetih, a dan poslije, na Dušni dan, na poseban način sjeća se mrtvih odlaskom na groblje, paljenjem svijeća i polaganjem cvijeća. Osobno imam ponekad dojam kao da blagdani Svi sveti i Dušni dan pripadaju onim crkvenim svečanostima, koje su „obdarene“ izrazitim teološkim „otudnjenjem“. Blagdan Svih svetih pati od „pretjeranog uveličavanja“, dočim Dušni dan pati od „pretjeranog umanjivanja“. Pretjerivanje kod Svih svetih događa se kad se pod svetima isključivo podrazumijeva savršene, neiskusane, krepodne „heroje“, dočim se na Dušni dan govori o mrtvima kao siromašnim, čak „jadnim dušama“, izražava se tuga zbog njihove smrti. U tom smislu i u duhu uvodne riječi čini mi se primjerenim nazvati Svi svete kao blagdan usklićnika — kojem se obično nema što nadodati, te blagdan Dušnog dana okarakterizirati kao svečanost upitnika — gdje je sve ovito znakom tajne, sve je pod predznakom pitanja. Taj blagdan usklićnika i sa sažaljevanjem intoniran blagdan upitnika mogu se i drugačije, i ništa manje katolički, interpretirati, kada kažemo: Grešnici i sveci, prijestupnici i Bogu odani — svi oni zajedno čine jednu crvenu nit povijesti u koju se i mi sami našim životom uključujemo.

Naime, udaljenost od sveca i tzv. heretika, udaljenost od Svih svetih i

Dušnog dana, jest mala i uglavnom se može mjeriti vremenski povoljnijim uvjetima i okolnostima. Htjeli mi to ili ne, svi koji se zovemo kršćanima gradimo upravo na njihovom temelju. Kršćanska povijest promatrana iz ovog kuta slična je nekoj seriji, nekoj obiteljskoj seriji. Režijska knjiga jest orijentacija prema Isusovoj praksi.

Dakle, Dušni dan ili Dan mrtvih je dan na koji Crkva ne želi nikoga zaboraviti — bez obzira kad, gdje i kako je umro. To znači: Na taj dan će se i nas prisjećati i za nas moliti. To će biti i onda kad umru i svi oni ljudi koji su nas osobno poznavali. I unatoč svemu tome, Dušni dan — uz sve upute na prolaznost čovjeka — nije nikakav žalostan, tužan blagdan. Jer nad grobovima naših pokojnika imamo znak pobjede Isusa Krista, križ, znak naše nade.

A, Svi sveti: Sveci, premda su u svom životu ostvarili neka velika djela, svi su oni započeli u tišini svog srca i u skrovitosti male ljubavi, u jednostavnosti svakodnevnog, u borbi oko jednostavnih, malih stvari života. Sveci su voljeli svakodnevicu i svjesno je živjeli, jer su znali: Bog se nalazi sred nje. Znali su da nijedan čovjek nije uistinu svet, stoga su u svojoj vlastitoj nesavršenosti dali sve od sebe, dali su najbolje od sebe. Slaveći Sve svete i Dušni dan slavimo cijeli ljudski rod, žive i pokojne, tj. slavimo nebesku i zemaljsku Crkvu. Naime, nije na Sve svete sve jasno poput usklićnika, a niti je na Dan mrtvih sve upitno. Ta dva blagdana — teološki realno promatrano — mogu se svesti, kao što smo već spomenuli, na interpunkciju dvotočke, dakle, na djelatno iščekivanje koje uključuje nadu, ne nadu skrštenih ruku, nego nadu otvorenih očiju i poduzetnih ruku.

I da zaključimo. Što je onda poruka blagdana Svih svetih i Dušnog dana? Živimo ono što smo shvatili od Evanđelja, pa ne znam kako malo to bilo — ali to i po tome živimo. To konkretno znači pomoći drugima da dođu do smisla života, i sam biti drugima osmišljenje i blagoslov. To je već veliki korak svetosti, suvereno nadilaženje upitnika Dana mrtvih, to je korak nade poslije „dvotočke“: tj. življeno uskrsnuće „putujuće Crkve“!

Ein neues Schuljahr

Liebe Leserinnen und Leser, verehrte Eltern!

Ein neues Schuljahr und ein neues Jahr im Religionsunterricht hat begonnen. Für tausende kroatischer Kinder, Jungen und Mädchen, geht der Schul- und Religionsunterricht weiter. Allen wünsche ich ein fruchtbares und erfolgreiches Schuljahr.

Die Gesellschaft, die der Erziehung der Kinder und Jugendlichen eine große Bedeutung beimisst, verringert die „Spanne zwischen Erreichtem und dem, was erreicht werden muss“. Was muss aber erreicht werden? Wir müssen uns auf die letztendliche Begegnung mit Jesus Christus vorbereiten, denn die ganze Welt erwartet die Verwandlung zum Besseren. Das Ziel unserer irdischen Reise ist die Begegnung mit dem kommenden Christus. Um dieses Ziel zu erreichen, müssen wir uns das „ewige Antlitz Gottes“ zum Vorbild nehmen. Hierin kann die Kirche am meisten helfen. Jesus hat sie begründet, damit sie den Menschen seine Lehre vermittelt und sie zu seinen Schülern macht. Eine der wesentlichen Aufgaben der Kirche ist: „die Menschen zu lehren, all das zu tun, was Jesus ihnen befohlen hat!“

Alles was der Mensch tut und was nicht auf Gott gründet und ohne seinen Segen passiert, das ist zum Scheitern verurteilt. Wird es sich für die Eltern auszahlen, ihre Kinder in Schulen und Bildungsanstalten ohne ernsthafte religiöse Unterweisung zu schicken? Ob unsere Kinder im christlichen Glauben erzogen werden, hängt in großem Maße von den Eltern ab. Der Mensch kann all seinen Besitz verlieren, aber seinen katholischen Glauben darf er niemals und unter keinen Umständen aufgeben. Der Glaube rettet und rechtfertigt uns vor Gott. Wir können alle Reichtümer dieser Welt besitzen und alle Weisheit erlangen, sie werden uns bei Gott nicht nützen, wenn wir nicht glauben. Liebe Eltern, es liegt mir fern, Sie zu ängstigen, ich möchte Sie vielmehr zu einigen wichtigen Überlegungen anregen. Der Glaube lehrt uns, dass wir hier auf Erden nur auf der Durchreise sind. „Und was nützt es denn daher, wenn Sie alles angesammelt haben, wenn Sie Ihren Kindern eine Schulbildung gegeben haben, wenn sie aber den Glauben an Gott Vater, den Allmächtigen, für sich und ihre Kinder nicht bewahrt haben?

Ob Ihr Kind im christlichen Glauben erzogen wird, das hängt wesentlich von Ihnen und Ihren Bemühungen ab, es christlich zu erziehen. Daher bitte ich Sie, dass Sie mit Ihren Kindern zusammen in der Familie und in den Gemeinden beten. Schicken Sie Ihre Kinder zum Religionsunterricht. Im Religionsunterricht wird Ihr Kind im Geiste des Gesetzes Christi und seines Evangeliums erzogen. Hier wird es die Möglichkeit bekommen, seine Landsleute kennen zu lernen, die derselben Gemeinde angehören. Mit ihnen wird es gemeinsam lernen, beten, singen, spielen, an Ausflügen teilnehmen und sich angemessen auf den Empfang der heiligen Sakramente vorzubereiten. Damit Ihr Kind nicht in die Hände der zahlreichen „Verkäufer des Glücks und der Spiritualität“ fällt, begleiten Sie jeden seiner Schritte mit Gebeten und empfehlen Sie es tagaus tagein unserem Beschützer beim Vater. An welche Seite wird sich Ihr Kind stellen? Für wen wird es sich entscheiden?

Jeder von uns hat das Recht, ein Katholik zu sein und seinen katholischen Glauben auf seine kroatische Art und Weise zu leben. Der Religionsunterricht in kroatischer Sprache ist eine besondere Gnade für unsere Kinder.

Das sind Fragen, vor denen Sie, liebe Eltern, ihre Augen nicht verschließen können. Die Erfahrung lehrt uns, dass es in guten und religiösen christlichen Familien die geringste Kriminalität gibt.

Gott braucht unsere religiöse Erziehung nicht, er braucht nicht unsere Gebete und Opfer, denn er ist die Fülle von Allem. Gott zu verlieren bedeutet Alles zu verlieren. Wir aber brauchen das Glück und die Fülle der Geschenke Gottes. In dem Maße, in dem wir uns Gott öffnen und in dem wir ihn suchen, in dem Maße öffnet er sich und gibt sich uns. Daher verlangt Er von uns das Maximum an Einsatz. Wir werden vor ihm Rechenschaft ablegen müssen über die Leitung unserer Kinder und der Güter, die er uns anvertraut hat. Die Eltern tragen vor Gott und der Kirche die größte Verantwortung für jeden Schritt, den das Kind im Glauben hin zu Gott und den Mitmenschen unternimmt. Es ist von großer Wichtigkeit, das Kind zum Reli-

gionsunterricht zu schicken. Auf diese Weise bezeugen christliche Familien ihren Glauben in den Orten, in denen sie leben und arbeiten. Viele Gemeinden sind verschwunden, einige haben einen anderen Glauben angenommen, andere hingegen vegetieren vor sich hin, weil ihnen reife Christen fehlen, die von Jesus Christus Zeugnis ablegen können. Wer ist schuld daran? Die spirituelle Ebene unserer Kinder ist nicht selten auf einem sehr niedrigen Niveau. Was ist die Ursache dafür? Warum suchen einige Jugendlichen Gott in verschiedenen Sekten? Gerade deshalb, weil wir selbst den Kindern keine vollständige christliche Erziehung geben. Der Erfolg Ihres Kindes in der Schule und im Religionsunterricht hängt nicht nur von Ihren frommen Wünschen und Bestrebungen ab. Gott ist derjenige, der alles lenkt – so auch das Schicksal Ihres Kindes. Jeder von uns hat das Recht, ein Katholik zu sein und seinen katholischen Glauben auf seine kroatische Art und Weise

zu leben. Unseren Kindern ist es, Gott sei Dank, ermöglicht, das Christentum in seiner Fülle zu leben. Niemand verbietet uns, den Glauben zu praktizieren und unsere Kinder im Glauben zu erziehen. Nutzen wir diese Chance. Der Religionsunterricht in kroatischer Sprache ist eine besondere Gnade für unsere Kinder. Eltern,

die der religiösen Erziehung ihrer Kinder auf Grundlage des eigenen geistigen und kulturellen Erbes nicht Rechnung tragen, verlieren später vor denselben Kindern an Glaubwürdigkeit und Ansehen. Ferner zeigt die Realität, dass Kinder solcher Eltern zur leichten Beute für die „Seelenfischer“ werden. Natürlich ist ein Verschließen gegenüber anderen und andersglaubenden Menschen ebenso ungesund, gefährlich und für Christen unwürdig.

Und während unsere Missionare in den kroatischen Zentren in ganz Deutschland jede Woche unsere Kinder erwarten, erbitte ich in ihrem und im eigenen Namen Gottes Segen mit dem Wunsch, dass der Gott des Friedens uns und unsere Kinder in allem Guten tüchtig mache, damit wir seinen Willen tun. Er bewirke in uns, was ihm gefällt, durch Jesus Christus, dem die Ehre sei in alle Ewigkeit. Amen (Hebr 13, 20-21).

Pater Josip Bebić, Delegat

UDBINA (KROATIEN)

Bau der Kirche der kroatischen Märtyrer hat begonnen

„Dieses ist ein Ort, der von Leid durchtränkt ist, das sich in Intervallen während vieler Jahrhunderte hier ereignete, und es ist ein Ort, der auf gewisse Art im Kleinen die Leidensgeschichte auf dem ganzen Raum unserer Heimat darstellt und symbolisiert“, sagte Kardinal Bozanić.

Auf der feierlichen Eucharistiefeier in Udbina wurde am Freitag, dem 9. September, der Grundstein für den Bau der Kirche der kroatischen Märtyrer gelegt und das Baugelände gesegnet. Hiermit wurde der Anfang für die Achtung all jener Menschen gesetzt, die ihr Leben für das Wohl und die Freiheit des kroatischen Volkes und für alle Menschen guten Willens geopfert haben. Den Grundstein für die Kirche der kroatischen Märtyrer hatte Papst Johannes Paul II. am 8. Juni 2003 in Rijeka gesegnet. Mit dem Bauvorhaben begann man vor zwei Jahren. Die feierliche Eucharistie am 512. Jahrestag der Krbava-Schlacht feierte der Vorsitzende der Kroatischen Bischofskonferenz, der Erzbischof von Zagreb Josip Bozanić, zusammen mit dem dortigen Bischof des Bistums Gospić-Senj, Mile Bogović, und den kroatischen Bischöfen, den höchsten Vertretern der Bischofskonferenz Bosnien-Herzegowinas, den Provinzialen aus Kroatien und Bosnien-Herzegowina und etwa dreihundert Priestern. An der Messfeier nahmen auch hohe Vertreter aus Kirche, Regierung, Wissenschaft, Kultur, Militär und aus lokalen Stellen teil, sowie eine große Zahl an Gläubigen, die aus allen Teilen Kroatiens, Bosnien-Herzegowinas und der Welt herangereist waren. Unter ihnen waren auch einige Vertreter aus Deutschland. Delegat P. Josip Bebić brachte im Namen der kroatischen Katholiken aus Deutschland einen silbernen Kelch aus dem 17. Jahrhundert als Gabengeschenk zur Messfeier.

Zu Beginn erinnerte Bischof Bogović an die Wichtigkeit dieser Unternehmung und an alles das, was bis jetzt unternommen wurde und was in Zukunft unternommen wird. „Euer Blick, liebe Gläubige, ist auf den Ort gerichtet, der Symbol unseres viele Jahrhunderte währenden Leidens ist. Der Blick wird sich nun jedoch unentwegt diesem Altar zuwenden, auf dem sich die Verwandlung der Niederlage in Sieg und des Leidens in Ruhm vollzieht. Einen derartigen Blick, einen Glauben in diese Verwandlung, will die Idee der Kir-

che der kroatischen Märtyrer ausbreiten. All denen, die sich hier versammelt haben, möchte ich drei Tugenden nahe legen, die wir aus dieser heiligen Stätte heraus nach allen Seiten hin verbreiten werden. Das ist das Gefühl der Dankbarkeit gegenüber den vorherigen Generationen. Vieles haben sie uns vermacht, vieles haben wir von ihnen vererbt, – einige haben sogar ihr Leben in unser Wohl eingebaut –; Wir danken ihnen. Das ist das Gefühl der Gemeinschaft mit jenen, mit denen wir heute leben: die kroatische Eintracht und Versöhnung, das Zusammenleben mit anderen, in erster Linie mit den Serben, mit denen wir über viele Jahrhunderte Gut und Böse auf diesem Raum teilen. Das ist auch das Gefühl der Verantwortung gegenüber den künftigen Generationen. Wir haben kein Recht auf leichtsinnige Verschwendung der Geschenke, die wir erhalten und die wir geschaffen haben. Wir sind auch für diejenigen verantwortlich, die nach uns kommen“, sagte unter anderem Msgr. Bogović.

Kardinal Bozanić betonte in seiner Predigt: „Im Namen Christi haben wir uns alle hier in Udbina versammelt, um in der Eucharistiefeier, diesem vorzüglichen Geschenk der Anwesenheit Christi unter uns, den Grundstein für den Bau der Kirche zu legen und das Baugelände zu segnen. Die Kirche der kroatischen Märtyrer, mit deren Bau wir begonnen haben, wird in gewisser Weise unsere wertvolle religiöse und volkstümliche Truhe, in der wir das Andenken an den unschätzbaren Reichtum des Glaubens, der Güte, der Ergebenheit, des Mutes, der Großherzigkeit und der Tapferkeit hüten, mit dem sich viele Männer und Frauen schmückten, die mit ihrem Einsatz das Gute und die Liebe hier auf unserem kroatischen Raum verbreiteten. Diese wertvolle Truhe möchten wir hier in Udbina aufstellen, dem geographischen Zentrum Kroatiens, wo unser Norden und unser Süden aufeinander treffen, hier auf diesem uralten Boden voll von Symbolik. Dieses ist ein Ort, der von Leid durchtränkt ist, das sich in Inter-

vallen während vieler Jahrhunderte hier ereignete, und es ist ein Ort, der auf gewisse Art im Kleinen die Leidensgeschichte auf dem ganzen Raum unserer Heimat darstellt und symbolisiert. Hier erinnern wir uns mit besonderer Achtung an alle Patrioten, die auf dem Feld von Krbava im Jahre 1493 für die Verteidigung ihrer Heimat vor der türkischen Eroberung ihr Leben hingaben. Möge diese Kirche Zeichen und Symbol unserer Gemeinschaft und des Wunsches sein, dass wir beständig bleiben in der Treue zum Herrn und in der Liebe zu allen, mit denen wir unseren Lebensraum teilen. Möge diese Kirche ein Zeichen dafür sein, dass kein Leiden, keine einzige Träne und kein Tropfen Blut umsonst waren im Bestreben, die Räume des Guten auszubreiten und dieses unser Land zu einem Ort der Liebe, des Friedens und der Gerechtigkeit zu machen“, beendete Kardinal Bozanić seine Predigt.

Foto: A. Polegubić

Der Grundstein für den Bau der Kirche der kroatischen Märtyrer

Zu den Opfergaben brachte man Geschenke für die künftige Kirche und das Pastoralzentrum. Den Worten des Bischofs Bogović zufolge wurden bis jetzt mehr als fünf Millionen Kuna gesammelt. Unter den Spendern seien auch viele aus Deutschland. Den Gesang leitete der Kirchenchor des Bistums Gospić-Senj, unterstützt vom Kirchenchor aus Zagreb. Unter anderem fand auch eine feierliche Akademie mit dem Dichter Drago Štambuk und Sw. Cecilia Pleša statt. Geleitet von Mile Čančar, Dekan von Senj, gingen die Gläubigen vor der Messfeier zunächst von der St. Markuskirche aus den Kreuzweg. (Č.F.)

BUNDESTAGWAHL 2005

Wohin geht Deutschland?

An diesem Wahlsonntag schien es, als ob alle in Aktionismus verfallen wären. Lag es womöglich auch am Vollmond oder etwa daran, dass sich das Wetter noch einmal von seiner sonnigsten Seite gezeigt hatte? Der Wahlkampf für den 16. deutschen Bundestag lief jedenfalls bis zur allerletzten Minute auf Hochtouren, bis zum bitteren Ende kämpften die Parteien bis zur Schließung der Wahllokale am Abend und – darüber hinaus – noch bis tief in die Nacht hinein. In Frankfurt am Main waren an diesem 18. September die großen Zufahrtsstraßen jedenfalls verstopft. Die IAA, die Internationale Automobilmesse, hatte viele internationale Gäste angezogen, auf der Zeil, der Verkaufmeile in der Fußgängerzone der City, sorgten eine Oldtimer-Ausstellung und diverse andere Events für die nötige Action und die Kaufhäuser in der Innenstadt nutzten die Gunst der Stunde, um am verkaufsoffenen Sonntag, noch einmal kräftig Geschäfte zu machen. Doch nicht nur die Main-Metropole lebte. Auch stadtauswärts war an diesem Wahlsonntag alles auf den Beinen.

Wohin gehen die Deutschen an diesem so entscheidenden und schicksalsträchtigen Tag? Als verantwortungsvolle Bürger, die an der politischen Gestaltung im eigenen Land aktiv teilnehmen, gehen sie selbstverständlich zur Wahlurne.

Wohin gehen die Deutschen? Wohin geht Deutschland?, das war die entscheidende Frage, zu der die deutschen Wähler an diesem Sonntag ihre Stimme abgegeben hatten.

Und? Sind wir auf dem richtigen Weg? Die Antwort kam am Abend nach den ersten Hochrechnungen und fiel, entgegen den Prognosen der letzten Tage, für die meisten unerwartet und für viele enttäuschend aus. Die Deutschen hatten entschieden. Doch die Frage, wer in Zukunft das Land regieren soll, ließen die Wähler offen.

Wer hat den (Regierungs-)Auftrag bekommen? Letzten Endes etwa Niemand? Spiegelt das Wahlergebnis das mangelnde Vertrauen der Wähler in die (Führungs-)Kompetenzen der Politiker oder in die Politik der Parteien selbst wider? Offenbart sich hier der Protest des bitter enttäuschten und um die eigene Zukunft bangenden Menschen? Oder ist es vielleicht die Unent-

schlossenheit und Ungewissheit vieler, die zu einem Wahlergebnis geführt haben, das zu denken gibt?

Wie geht es jetzt weiter? Die vorgezogenen Neuwahlen für den Bundestag sollten ursprünglich einen Ausweg aus der verfahrenen politischen Lage bringen. Nun, nach der Wahl, sind die Parteien derart ineinander verhakelt, dass derweil ein definitives Ergebnis für eine stabile Führung des Landes noch nicht in Sicht ist.

Das Staatsschiff steckt im Moment jedenfalls fest, bemerkt bildhaft ein Kommentator im deutschen Fernsehen. Nun lautet die dringliche Frage: Wie bekommt man es wieder flott? Über diese Frage müssen jetzt die Parteien ernsthaft nachdenken und einen gemeinsamen Weg finden.

Wird die künftige Politik eine Politik der kleinen Schritte werden? Das Volk hat sich anders bewegt als die Industrie es sich erhofft hatte. Dem Wunsch, durch einen radikalen Reformkurs, Deutschland auf einen hohen Wachstumspfad zu bringen und es zum europäischen Wirtschaftsmotor zu machen, sind die deutschen Wähler jedenfalls nicht mit deutlicher Mehrheit entgegengekommen. Auf der Frankfurter Börse herrscht nach dem unklaren Bundestags-Wahlergebnis Katerstimmung. Von befürchtigtem Reformstau und drohendem Stillstand ist die

Rede. Auch Kroatien, dass sich für seinen mühsamen Weg in die europäische Union vorbereitet, hofft auf eine baldige stabile Bundesregierung, denn solange die Ungewissheit über die künftige Regierung in Deutschland andauert, wird sich Deutschland als wichtigster kroatischer Partner nicht in gewohntem Maß und mit nötigem Gewicht bei den übrigen EU-Staaten für die kroatischen Interessen einsetzen können. Die politischen Parteien, insbe-

sondere die Union mit Angela Merkel haben bislang großes Verständnis und Interesse für die Belange Kroatiens gezeigt. Aber auch Gerhard Schröder hat die kroatischen Bemühungen bei der Annäherung an die europäische Familie voll unterstützt. Denkt man an die ehemaligen Außenminister aus den Reihen der FDP, so kommt insbesondere der Name Hans-Dietrich Genscher in den Sinn, der während seiner Amtszeit seine Freundschaft zu Kroatien unter Beweis gestellt hat. In Kroatien rechnet man, wie auch immer die künftige Bundesregierung aussehen wird, auch weiterhin mit verstärktem Engagement Deutschlands für Kroatien.

Welche Koalition am Ende die Regierung bildet und wer der Ampeln rotes Stopp-Licht wird, werden die Kandidaten der Parteien aushandeln müssen. Wohin Deutschland geht und wie es überhaupt weitergeht, das ist an diesem Montag, am Tag nach der Wahl, noch völlig offen. Und auch ohne Vollmond wird die Frage, wie es gemeinsam weitergehen soll, den politischen Parteien und auch den Menschen in diesem Land vielleicht noch so manche unruhige Nacht bescheren.

Antonia Tomljanović-Brkic

BERLIN

Voditelj HKM Berlin i njemački župnik

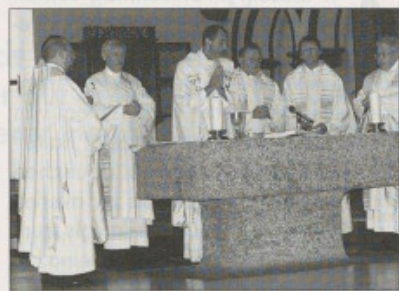
Voditelj Hrvatske katoličke misije u Berlinu fra Petar Čirko je, slaveći nedjeljnu svetu misu, 4. rujna, pred njemačkim vjernicima i na njemačkom jeziku, preuzeo i vođenje njemačke župe sv. Sebastijana. Na misnom slavlju u crkvi sv. Sebastijana, koja se nalazi u berlinskoj općini Mitte, dotadašnji njemački svećenik Andreas Rupprecht se prije odlaska na novu dužnost u Wels, oprostio od vjernika. Katolicima ove njemačke župe je ujedno predstavljen i novi župnik, fra Petar Čirko koji istovremeno vodi i daleko brojniju berlinsku Hrvatsku katoličku misiju.

Njemačkom svećeniku se na radu zahvalio Fritz Arnold, provincijal Marinsta kojima svećenik Rupprecht pripada. Dobrodošlicu u župu novom župniku fra Petru Čirku je, pred više stotina vjernika i gostiju izrekao dekan Gerhard Gans Windt, a dobru suradnju poželio je i predsjednik župskog vijeća Ronald Franzke. Ovom znakovitom činu preuzimanja vođenja i njemačke župe nazočio je i fra Josip Bebić, delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj. Pozdravljajući njemačke vjernike fra Josip

Bebić je ovaj događaj nazvao „Božjim darom“. Zahvalio je na povjerenju Berlinskoj biskupiji, fra Petru čestitao na hrabrosti da preuzme tako odgovornu zadaću vođenja dviju katoličkih crkvenih zajednica i zaželio njemu i vjernicima uspješan zajednički rad i suradnju. Pozivajući se i na riječi pape Benedikta XVI., o. Bebić je istaknuo da je katoličanstvo univerzalno i da znači sveobuhvatnost.

„Crkva pripada svim kulturama i svim vremenima i nije nacionalno ograničena. Želim da se ovdje Bog slavi i preko Nijemaca i preko Hrvata. Jedno smo u Isusu Kristu. Zato, nemajte straha od hrvatske katoličke zajednice. Upoznavanjem ćemo obogatiti jedni druge i zajedno ustrajati na istom putu vjere“, rekao je delegat o. Bebić.

Nakon preuzimanja vođenja njemačke katoličke zajednice, fra Petru Čirku, voditelju i Hrvatske katoličke misije i njegovim suradnicima fra Radoslavu Toliću i nedavno iz Domovine pristiglom fra Ivici Ercegu, predstoje još prilično važni poslovi – cjelokupni rad i aktivnosti Hrvatske katoličke misije

Snimio: Z. Matić

preseliti u upravo preuzetu njemačku župu sv. Sebastijana. Tako će se nakon skoro dvogodišnjih iščekivanja, razgovora i pregovora o štednji, preseljenju i prodaji, Hrvatska katolička misija, koja u Berlinu djeluje od 1969. godine uskoro naći u novom domu, s dugogodišnje adrese Stresemann str. 66 u općini Kreuzberg, na adresi Gartenplatz, ugao Ackerstrasse u općini Mitte. Tu će Hrvatska katolička misija koja okuplja desetak tisuća vjernika paralelno s malobrojnou njemačkom zajednicom (nekoliko tisuća vjernika) voditi i razvijati svoj vjerski život.

Sonja Breljak

SINDELFINGEN

Hrvatski marijanski kod

Predvoditelj misnog slavlja vlč. Kačunko (u sredini) s voditeljem misije fra Marinkom Vukmanom (lijevo)

Danas bismo stručno rekli da Hrvati imaju „marijanski kod“, tj. da smo Gospinim programom kodirani! Zato nije slučajno da je Sinj 1715. spašen uoči Velike Gospe, a Knin oslobođen 5. kolovoza na dan Gospe Snježne. Sve je to dokaz da je Marija bdjela nad Hrvatskom i Velikom zavjetom Hrvata tijekom cijele naše povijesti, rekao je u nedjelju 25. rujna u propovijedi kancelar Vojnog ordinarijata HBK vlč. Anđelko Kačunko, predvodeći misno slavlje na proslavi Gospe Velikoga hrvatskog krsnog zavjeta u crkvi Presvetog Trojstva u Sindelfingenu. Marijanske

pučke pjesme, recital posvećen Gospi Velikog hrvatskog krsnog zavjeta sestre klarise Anke Petričević pred Gospinim kipom izveo je misijski zbor predvođen s. Rozarijom Čurić, a stihove je pročitala Zorica Heidecker kao uvod u slavlje i zavjet „Majci i Kraljici Hrvata“.

Prigodne riječi dobrodošlice svima je uputio domaćin i organizator proslave fra Marinko Vukman, voditelj misije, a posebice uzvanicima generalnom konzulu BiH u Stuttgartu Draganu Bagariću i predstavniku GK RH u Stuttgartu konzulu savjetniku Stanku Lipnjaku.

Poslijepodnevni kulturni i zabavni programom u dvorani pokraj crkve u kojem je nastupila misijska folklorna skupina, izvodeći slavonske, dalmatinske i progorske pjesme i plesove u koreografiji Ivica Šepovića, nastavljeno je slavlje.

Ujedno je predstavljena i knjiga „Pogled sa Sljemena“ vlč. Kačunka. Sav prihod s proslave u iznosu od 4000 eura namijenjen je Caritasu za pomoć siromašnim obiteljima u Hrvatskoj i BiH te kao pomoć žrtvama uragana „Kathrin“ u SAD. Tekst i snimka: Biserka Lukan

RÜSSELSHEIM

Kulture povezuju

U središtu Rüsselsheima održana je 24. rujna svečanost pod nazivom „Interkulturelle Woche“ (Tjedan međunarodne kulturne baštine). Na toj su svečanosti bile zastupljene četrdeset i tri udruge iz četrnaest zemalja. Hrvatsku kulturnu baštinu predstavljala je Hrvatska kulturna zajednica, osnovana 1994., i HDZ., osnovan 1990. godine.

Lijepo je i korisno bilo prošetati se toga dana u Rüsselsheimu po sunčanom vremenu između mnoštva ljudi koji su se nalazili na Lavovskom trgu i vidjeti jedan mali dio njihove kulturne baštine te susresti ljude iz različitih naroda i s njima izmijeniti osobno mišljenje o gorućim problemima koji muče ljude današnjeg vremena. Berislav Nikić

SINGEN

Susret umirovljenika

Krajem kolovoza u dvorištu ispred Hrvatske katoličke misije Singen održan je tradicionalni susret umirovljenika. Mladi profesor iz Visokog fra Niko Josić, koji je mijenjao voditelja misije tijekom godišnjeg odmora, u nagovoru je istaknuo važnost takvih susreta. Susrete već nekoliko godina organizira socijalna radnica Ruža Mijić, a umirovljenici se sastanu nekoliko puta godišnje.

Fra Niko je ujedno i jedan od odgojitelja sjemeništaraca u Franjevačkom samostanu u Visokom. Iz razgovora s njim mogle su se doznati mnoge pojedinosti o životu i radu sjemeništa-

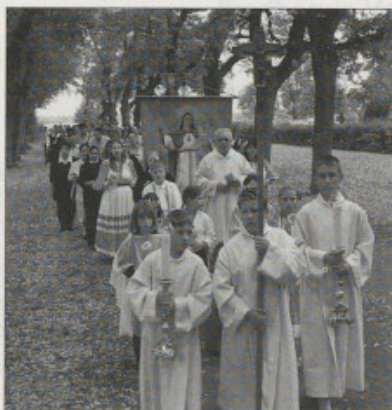
raca u Visokom. Sjemenište je staro više od 100 godina, a danas broji oko 70-tak sjemeništaraca i to iz obe franjevačke provincije u BiH. Nekad je u Visokom postojao i tzv. konvikt tj. zgrada za stanovanje i školovanje vanjskih đaka. Sjemenistari su glazbeno vrlo aktivni. Naime, u Visokom postoji VIS „Narcis“, tamburaski sastav, zbor pjevača koji nastupaju na različitim manifestacijama. Ono što je zanimljivo još istaći jest i raznolikost iz kojih krajeva dolaze sjemenistari. Tako ih ima od Ranskog kraja preko Srednje Bosne pa sve do Posavine. Tu su i sjemenistari iz Hercegovine.

Josip Mijić

M. EINSIEDEL

Proslavljen Gospin rođendan

Vjernici iz Hrvatske katoličke misije Rüsselsheim svečano su proslavili rođendan Blažene Djevice Marije - Malu Gospu, 11. prosinca, u marijanskom svetištu Maria Einsiedel, u biskupiji Mainz. Među njima je bilo i hrvatskih vjernika iz susjednih hrvatskih misija i sestre franjevske Bosansko-hrvatske provincije koje rade u Mainzu. Toj je svečanosti prethodila trodnevica. Euharistijsko slavlje započelo je s procesijom u narodnim nošnjama, a nastavljeno je u novoj Gospinoj crkvi sa sv. misom koju je predvodio voditelj HKM Rüsselsheim fra Berislav Nikić. U povijesti je rekao: „Isus je nagradio vječnom slavom u nebu svoju Majku Mariju koju hrvatski vjernički puk zove Kraljicom Hrvata i Odvjetnicom Hrvatske“. „Euharistija je neizmerno more Božanske ljubavi iz kojega izviru nepresušna vrela božanskih milosti koje se razlijevaju na glave „prognanih sinova Evinih“.

Na završetku sv. mise upriličen je i blagoslov automobila, a potom je uslijedio zajednički domjenak za više stotina hrvatskih vjernika na livadi. Prije povratka kućama izmoljena je zajednička Gospina krunica i Lauretanske litanije za bolesnike i ovogodišnje učenike koji su nedavno započeli novu školsku godinu. (B.N.)

Pomozimo hrvatske učenike u Rumunjskoj

Dvadeset hrvatskih katoličkih misija diljem svijeta mogu mjesečnim prilogom od 5 eura pomoći da četvero hrvatskih učenika iz Karaševa, Lupaka i Ravnika u Rumunjskoj nastave školovanje u Rečici. Zbog iznimno teških materijalnih uvjeta školovanje će morati prekinuti: Ana Iovanac i Jasmina Radici iz Lupaka, Giurgiuleana Miritu iz Karaševa i Christian

Gherlitu iz Ravnika. Pomoći mogu i vjernici iz Hrvatske, a novac se može slati na devizni račun splitskih Službenica Milosrđa u Ravniku: S. Anita Strujić, Raiffeisen Bank, P-ta 1 Decembrie nr. 4, Resita, kont: RO66RZBR 0000060005430235, SWIFT-CODE: BACXHR22. Sve obavijesti: Tomislav Vuković, Glas Koncila, tel: 00385 1 4874300.

GROSSKROTZENBURG

Budućnost je Svjetskog kongresa u regionalizaciji

Regionalizacija i dalji ustroj Hrvatskoga svjetskog kongresa Njemačke, bila je jedna od glavnih tema nedavno održanog sastanka Predsjedništva HSK Njemačke u Grosskrotzenburgu.

Osim toga na dnevnom se redu našlo još nekoliko važnih točaka, kao što su osvrt na nedavnu konvenciju Hrvatskoga svjetskog kongresa u Zagrebu, najava Svjetskih igara koje će se 2006. održati u Zadru, objavljivanje novog adresara Hrvata u Njemačkoj, te o listu „Obavijesti“ koji uređuje i objavljuje HSK Njemačke u sklopu kojega je nedavno u središtu profunkcionirao i novi informativni centar.

Svakodnevna praksa u radu pokazuje se kako je provedba decentralizacije Hrvatskoga kongresa Njemačke nužno i hitno potrebna iako se godinama posebno isticalo značenje Kongresa kao krovne udruge. Zajednički je cilj ipak članica i pojedinaca u udruhu. Vjerujemo da je sada moguće oživjeti rad regionalnim jačanjem i uključivanjem što više hrvatskih udruga i pojedinaca iz svih njemačkih regija. Krajnje je vrijeme da se ti važni potencijali te mladi i obrazovani ljudi maksimalno iskoriste za dobrobit razvika hrvatskog društva i za aktivnost među hrvatskim iseljenicima u Njemačkoj, staknuto je u diskusijama.

„Zadovoljni smo što se u rad našeg predsjedništva uključilo šestoro mladih i visokoobrazovanih ljudi. Vjerujemo kako će se broj mladih u Hrvatski svjetski kongres Njemačke pojačati intenzivnijom provedbom regionalizacije i u tome vidimo svoju budućnost“, kazao je predsjednik HSK Njemačke Branko Marić.

Z.R.P.

✠ Tadija Čirko

U župi Rašeljke u Bosni i Hercegovini 2. kolovoza pokopan je Tadija Čirko, otac šestero djece od kojih su dvoje izabrali duhovno zvanje: fra Petar, član Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja i s. Smilja, Kći Božje ljubavi. Na sprovodu se okupilo veliko mnoštvo vjernika koji su na taj način posvjedočili svoje veliko poštovanje prema Tadiji, koji je iznenada, od posljedica moždanog udara, preminuo 31. srpnja, spremajući se na nedjeljnu misu.

Tadija Čirko rođen je 10. kolovoza u Rašeljkama. Kao borac za slobodnu Hrvatsku bo je na udaru komunističkog režima te je više puta bio zatvaran, dok nije radeći u Njemačkoj tamo ostao sve do stvaranja hrvatske države 1990. i tako izbjegao daljnje progone. Sa ženom Anicom r. Udovičić dobio je i odgojio šestero djece: Mariju ud. Eranović, Peru s. Smilju, Jozu, fra Petra, Martina i Antu. Imao je desetero unučadi i jednu praunučicu. Sa svojim bratom Jakovom bio je član Počasnoga bleiburškog voda čuvajući uspomene na tragične hrvatske žrtve Bleiburga i križnoga puta, kada je to bilo zabranjeno i opasno.

Na sprovodu je sudjelovalo više tisuća vjernika, više od pedeset svećenika i oko trideset redovnica. Zapaženi su bili osobito mladi vjernici iz hrvatskih katoličkih misija u Ludwigsburgu, gdje je prije djelovao fra Petar, te iz Berlina gdje sada djeluje. Sprovod je vodio pomoćni zagrebački biskup mons. dr. Vlado Košić koji je Tadiji zahvalio na osobnom prijateljstvu. Mons. Košić je u propovijedi kazao kako je Tadija bio čovjek izvanredne vjere, nade i ljubavi. Kao čovjek vjere radovao se izboru duhovnoga zvanja svoje djece, fra Petra i s. Smilje. Kao čovjek nade borio se za slobodnu Hrvatsku, za nju trpio i dočekao njezino ostvarenje. Kao čovjek ljubavi volio je svoju obitelj, ženu, djecu i unuke, a otvorena srca primao je osobito svećenike i časne sestre, te je tako postao prijateljem i ocem jedne velike duhovne obitelji. Među brojnim, od pokojnika se oprostio i delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić. (P.Č.)

✠ Eleonora Benešić

U Ambergu, na sjeveru Bavarske, 7. kolovoza pokopan je Eleonora Benešić, rođ. Heinzl. Rođena je u Zagrebu 7. prosinca 1920. Nakon završene gimnazije udala se za supruga Natka, pravnika koji zajedno s njom 1942. godine kao djelatnik hrvatske diplomacije odlazi u Berlin. Ratne okolnosti odveli su ih u različite gradove u Njemačkoj da bi se na kraju rata zajedno našli u Ambergu u logoru za inozemce. Nakon toga živjeli su u siromašnim okolnostima u četvrti toga grada zajedno s drugim strancima kojima je

pok. Eleonora na različite načine kršćanski pomagala. Iako joj je i samoj bilo vrlo teško imajući šestero djece i muža koji nije mogao raditi u svome zanimanju već je radio razne obične poslove da bi nahranio ženu i djecu, nikada nije izgubila ljubav prema Bogu, Katoličkoj Crkvi, Hrvatskoj i Hrvatima.

Bila je presretna kada je 1991. uspostavljena Republika Hrvatska. Zajedno sa svojom djecom pomagala je u prikupljanju materijalne i druge pomoći za vrijeme agresije na Republiku Hrvatsku. (J. B.)

BROD NA SAVI

Spasonosni vapaj obitelji Tomić

Obitelj Drage i Marije Tomić, s 11 djece: Antun, Mario, Hrvoje, Ivana, Marijana, Petar, Kristijan, Viktor, Dorijan, Dorotea i mala Iris, žive u maloj i staroj kućici u Brodu na Savi, u Kolodvorskoj ulici br. 36. Sedmero njihove djece ide u školu, a četvero ih je još maleno za školu.

Nedavno su došle dvije pismene molbe za novčanu pomoć. Jednu je molbu napisao župnik, Josip Babić, a drugu je napisala Marija Tomić. „Pišem vam ovu molbu sa izgubljenom nadom i bolom u srcu, i vapajem za spas naših života. Majka sam 11 djece. Suprug mi je hrvatski branitelj. Obolio je od PTSP-a, sa invalidinom od 900 kuna. Po cijeli dan razgovara s mrtvim bratom i prijateljima koji su poginuli kraj njega, a po noći u mraku svugdje vidi sjene neprijatelja, i moramo ga paziti kao malo dijete da se ne ubije. Imam sedam daka, a

ostali ne idu u školu. Sav teret obitelji pao je na moja leđa. Prošle godine imali smo požar u kući, i od tada smo bez struje. Život nam je nemoguć. Više ne mogu u sebi naći snage za borbu. Djeca me pitaju, zašto nas dragi Bog ne voli? Sigurno nismo bili dobri. A to me je slo-milo jer čitav život slušam riječ Božju“, završila je svoje pismo Marija Tomić.

Svi oni koji mogu i žele pomoći, svoju pomoć mogu uputiti na:

Kunski račun: Marija Tomić, Kolodvorska 36, 35000 Slavonski Brod; Zagrebačka banka d.d., Trg Ivane Brlić-Mažuranić, 35000 Slavonski Brod, Republika Hrvatska; Br. kunskog – žiro računa: 2360000-1000000013.

Devizni račun: Marija Tomić, Kolodvorska 36. 35000 Slavonski Brod, S. W. I. F. T., BANKA ZABA HR 2X, devizni račun br. 2402007465. (B.N.)

RAZGOVOR S GOSPIČKO-SENJSKIM BISKUPOM MONS. DR. MILOM BOGOVIĆEM

Naša nas Vlada mora zaštititi od del Ponte

Gospićko-senjskog biskupa Milu Bogovića u nedavnom intervjuu neizravno je prozvala glavna haaška tužiteljica Carla del Ponte. Biskup joj je odlučio javno odgovoriti.

Stavlja Vam se u grijeh što ste rekli da je Haaški sud politički, da se preko njega nastoji promijeniti hrvatska povijest i da je Gotovina simbol pobjednika u Hrvatskoj.

■ Dobro je tužiteljica interpretirala moje mišljenje, samo što ona smatra da ja tako ne bih smio misliti, a ja i dalje mislim da tako treba i misliti i govoriti. To mišljenje potkrijepio sam i razlozima i spreman sam ih svuda iznijeti, pa i pred njom.

Koji su Vaši argumenti za tu tvrdnju?

■ Da Haaški sud nije politički sud, uvjeriti nas može sam Sud drukčijim načinom rada od dosadašnjeg. Smatra li Carla del Ponte da su oni koji su najzaslužniji za utemeljenje hrvatske države članovi zločinačke skupine i da ona ima pravo svima suditi? Može onda tako misliti, što mogu samo požaliti, ali nema pravo meni zabraniti da mislim drukčije. Međunarodna bi zajednica, umjesto da podržava ovu igru Carle del Ponte, trebala ozbiljno razmisliti o pravnim i etičkim postupcima svoga sudišta.

Nije li to ponajprije briga Vlade?

■ Dakako da je to u prvom redu briga hrvatske Vlade. Nije normalno da je Vlada – radi provjere ispravnosti – spremna posjesti svakoga građanina na optuženičku klupu u Haagu. Nametanjem krive slike o ljudima i događajima u Hrvatskoj, Haaški sud na daleke staze ometa hod prema skladnom suživotu Hrvata i Srba na ovom prostoru, što je za mene najopasnije i zato ulazim u ovu priču Carle del Ponte. Dopusnuti činjenicama da govore i ne prenositi ih izdvojene iz nekih političkih računica.

Iz državnog vrha poručuju kako je legitimno pravo tužiteljice da optužuje.

■ Ja bih zamolio našu Vladu da ne pomaže nikome kako bi optužbe bile ubojitije, nego u prvom redu da pruži svu pomoć hrvatskim građanima za što bolju obranu. Loše nam se piše ako budemo više služili tužiteljima nego svojim tuženim građanima. Ustav Vladu ponajprije obvezuje da štiti svoje građane.

Je li to Vaše osobno mišljenje ili stav Crkve?

■ Sve rečeno neka se shvati kao moje osobno mišljenje, u smislu da se ne može uzeti kao novi razlog za optužbu cijele Crkve.

Je li Vas Vatikan upozorio zbog Vaših stavova?

■ Što se tiče Svete Stolice, nisam dobio nikakvu pritužbu na moj način rada. Ako mi Sveta Stolica nešto naredi, spremno ću to prihvatiti.

Predbacuje Vam se Gotovinina slika na skupu u Udbini?

■ Što se tiče Gotovine, ljutio sam se kad su njegovu sliku razvili usred udbinske proslave 9. rujna, jer mi vjernici dobro razlikujemo heroje od svetaca – a jedino se slike svetaca mogu isticati na liturgijskim slavljenjima. No, ako se želi doznati je li za hrvatske građane general Gotovina simbol pobjednika, neka se vidi što narod o tome misli, a ne što misle oni kojima je u interesu da taj narod neprestano optužuju. Treba također voditi računa da je u ovim okolnostima, kad se iznad hrvatske države neprestano maše mačem tužiteljstva, narodu potreban simbol pobjednika. U ovom času to je Gotovina; s pravom ili krivom, ali to je činjenica s kojom se treba suočiti i ona će biti to očitija što je netko bude više nijekao.

Zvonimir Despot

„Večernji list“, 24. rujna 2005.

OBAVIJESTI

• **Poziv hrvatskim izdavačima i autorima iz iseljeništa**

Hrvatska matica iseljenika poziva sve nakladnike, knjižare i autore da sudjeluju na Izložbi nakladničke djelatnosti iz hrvatskog iseljeništa, koje će se održati od 8. do 12. studenoga 2005. u sklopu prestižne međunarodne izložbe knjiga u Hrvatskoj pod nazivom „Interliber“, koji po 28. put tradicionalno svake jeseni priređuje Zagrebački velesajam. Potvrde prijave za Izložbu s popisom knjiga mogu se dostaviti na e-mail adresu vesna@matiss.hr. Potvrde o prijemu prijave dostavit će se izlagačima i autorima na njihove e-mail adrese do 30. rujna 2005. Za Izložbu se mogu prijaviti nakladnici i pojedinci iz svih područja ljudske djelatnosti od književnosti do različitih znanstvenih djelatnosti, te izdavači udžbenika namijenjenih hrvatskim školama u iseljeništvu i to na jezicima domicilnih zemalja u koji-

ma žive Hrvati i građani hrvatskog podrijetla diljem svijeta. Izložba će prezentirati i elektroničko nakladništvo u hrvatskom iseljeništvu. Na adresu Hrvatske matice iseljenika, Trg Stjepana Radića 3, Zagreb pošaljite 3 do 5 primjeraka knjiga koje želite izložiti – **odmah**.

• **8. smotra mješovitih zborova** iz hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj održat će se 6. studenoga u Ludwigsburgu.

• **8. smotra zborova djece i mladih** iz hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj održat će se 13. studenoga u Darmstadtu.

• **Nove knjige:** Fra Petar Klarić, „Caritas župe sv. Ante u Kninu“, Biblioteka „Ravnokotarski Cvi“, Knin–Split, 2005., str. 200.

Personalne promjene u hrvatskim katoličkim misijama u Njemačkoj

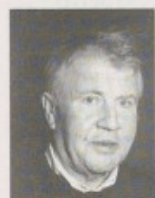
Tijekom godine došlo je do personalnih promjena u hrvatskim katoličkim misijama u Njemačkoj. Onima koji dolaze želimo obilježiti Božjeg blagoslova, a onima koji odlaze zahvaljujemo na svemu što su učinili za dobro Hrvata katolika u Njemačkoj

don Niko Šošić

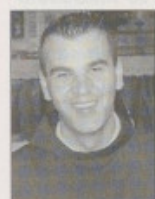
HKM INGOLSTADT

Iz HKM Ingolstadt 1. rujna otišao je don Ivo Nedić, a na njegovo mjesto došao je don Niko Šošić.

HKM METTMANN

Dosadašnji voditelj HKM Mettmann fra Mihovil Marić 1. rujna otišao je u mirovinu i vratio se u domovinu.

HKM BERLIN

U HKM Berlin na mjesto misijskog vikara iz domovine je došao fra Ivica Erceg.

HKM DUISBURG

S mjesta voditelja dosadašnje HKM Duisburg u mirovinu je otišao fra Stjepan Mikulan.

o. Dinko Grbavac

HKM SINGEN

S mjesta voditelja HKM Singen 1. travnja otišao je fra Stipe Biško u Zürich. Na njegovo mjesto došao je fra Dinko Grbavac.

HKM KARLSRUHE

Iz dosadašnje HKM Karlsruhe 1. rujna umirovljen je voditelj misije vlč. Ivan Plješa.

HKM MÜLHEIM

Na mjesto voditelja HKM Mülheim a.d. Ruhr i Duisburg imenovan je o. Vidan Mišković.

HKM SREDNJI BADEN

Za voditelja novouspostavljene HKM Srednji Baden imenovan je don Ivo Nedić.

HKM NÜRNBERG

Iz HKM Nürnberg otišao je don Mihael Rodić. Voditeljem misije postao je don Rudolf Belko. Iz misije je također otišao don Stjepan Pokrivka. Za misijskog vikara u HKM Nürnberg došao je don Mato Kržić. Pastoralni suradnik Branko Brčinović premješten je na njemačku župu.

don Mato Kržić

HKM PFORZHEIM

S mjesta voditelja dosadašnje HKM Pforzheim u domovinu se vratio don Ivan Bolkovac.

HKM MÜLHEIM A.D. RUHR

S mjesta voditelja HKM Mülheim a.d. Ruhr u domovinu se vratio fra Bernard Rubinić.

HKM SINDELFINGEN

Iz HKM Sindelfingen u domovinu se vratila pastoralna suradnica s. Emauela Škarica.

HKM REUTLINGEN

Iz Tübingena u HKM Reutlingen u domovinu se vratio vlč. Marijan Bevanđala.

HKM ESSLINGEN

Od 11. rujna kao pastoralni referent u HKM Esslingen djeluje Ivan Ivanković.

HKM GELSENKIRCHEN

S mjesta voditelja HKM Gelsenkirchen otišao je fra Božo Romac i vratio se u domovinu.

HKM FREIBURG

Iz Hrvatske katoličke misije Freiburg otišla je pastoralna suradnica Nada Kolić na mjesto pastoralne suradnice u Hrvatsku katoličku misiju Singen.

HKM MOERS

S mjesta voditelja Hrvatske katoličke misije Moers fra Marko Jukić vratio se u domovinu, a na njegovo mjesto došao je fra Luka Šarčević.

Pred izazovom nove religioznosti

|| „Izazov nove religioznosti“, zbornik radova, Hrvatski dušobrižnički ured, Niz
|| „Diaspora croatica“, Frankfurt na Majni, 2005., 392 str.; cijena 14,50 eura. ||

Nedavno je u izdanju Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta na Majni objavljen skladno oblikovani šesti po redu dvojezični (hrvatski i njemački) zbornik radova s pastoralnog skupa hrvatskih svećenika, đakona i pastoralnih suradnika i suradnika iz Zapadne Europe koji je održan od 6. do 8. listopada 2004. u Untermarchtalu kod Ulma, a bio je posvećen aktualnoj temi „Izazov nove religioznosti“. U radu skupa sudjelovao je i dubrovački biskup mons. dr. Želimir Puljić, predsjednik Vijeća za hrvatsku inozemnu pastvu Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, a tijekom skupa sudionike je u Rottenburgu primio tamošnji biskup Gebhard Fürst.

Predavači dr. o. Mijo Nikić iz Zagreba, mr. fra Josip Blažević iz Vinkovaca i dr. fra Šimun Šito Ćorić iz Solothurna u Švicarskoj, govorili su svatko sa svoga motrišta o toj sve aktualnijoj tematici koja potiče i odgovorne u Crkvi da joj posvete više pozornosti te cjelovito pronađu odgovore o razlozima tako brzog širenja vjerskih pokreta i sekti po čitavome svijetu.

Dr. Nikić je u predavanju naslovljenom „Slika Boga u vjerskim sljedbama i novim religijskim pokretima“ istaknuo kako novi religiozni pokreti i vjerske sekte uglavnom daju prednost afektivnosti pred razumom, a to znači da kod većine dominira neka čudna misterioznost, razni zanos, često na granici histeričnoga ponašanja. Sljedbe u velikoj mjeri njeguju tzv. fundamentalno, nekritičko tumačenje Biblije. „U nemalom broju sljedba odlučujuću ulogu igra objava i proroštvo, ekstatične pojave i opsjednutost nadosjetilnim. Većina tih pokreta ima živoga karizmatškog vođu koji je vrlo autoritativan i često traži posvemašnju poslušnost. Program pokreta je šarolik: od neokršćanskih do protukršćanskih stavova.“ U drugom predavanju naslovljenom „Isus Krist – donositelj vode žive – crkveno promišljanje o new ageu“ dr. Nikić je između ostalog kazao kako je Katolička Crkva preko svojih institucija u Vatikanu, koje se brinu za čistoću vjere, tražila od nacionalnih biskupskih konferencija da odgovore na pitanje o razlozima širenja vjerskih pokreta i sekta po čitavom svijetu. Na taj upit stigli su

u Vatikanu odgovori od 75 biskupskih konferencija diljem svijeta. Prema njima, razlozi za nastanak vjerskih sljedba su sljedeći: traganje za pripadnošću, za odgovorima, za cjelovitošću, te za kulturnim identitetom; potreba za priznanjem i osobitošću, traganje za transcendencijom, potreba za duhovnim vodstvom, potreba za vizijom tj. novim svijetom te potreba za sudjelovanjem i angažmanom. Crkva je dokumentom „Isus Krist – donositelj vode

žive – crkveno promišljanje o new ageu“ izišla u susret svojim vjernicima i ukazala na očite kao i skrivene zablude koje su prisutne u tom globalnom pokretu. „Dokument jasno daje do znanja da nije moguće vjerovati i u Krista i u Vodenjaka. Ovo je situacija, kaže dokument, u kojoj se stoji ili na jednoj ili na drugoj strani.“

„Terapeutski alternativni pokreti – pastoralno teološki izazov“ naziv je predavanja dr. Blaževića koji je između ostalog kazao: „U konvencionalnoj medicini prisutan je nedostatak respektiranja duhovne komponente, a u terapeutskim alternativnim pokretima ističe se duhovna dimenzija bolesti. Pritom je pojam duha kontrovezno interpretiran.“ Među smjernicama autor predlaže uprisutnjenje svijesti o kršćanskom smislu patnje kako ga izlaže papa Ivan Pavao II. u dokumentu „Spasonosno trpljenje“ te predlaže žurno razvijanje terapijske teologije. U drugom predavanju „Joga – izazov

kršćanskoj vjeri“ dr. Blažević je ustanovio da se jogu na Zapadu promiče pod tri vida: kao gimnastiku, kao sredstvo sjedinjenja s Bogom, ili i kao gimnastiku i kao sredstvo postizanja sjedinjenja s Bogom. U kontekstu „new agea“ joga se nameće kao „filter za ideje novog doba“. Ukazao je na sadržaj Pisma Kongregacije za nauk vjere o nekim vidovima kršćanske meditacije u kojemu je izložen i katolički stav prema jogi. O opasnostima devijantne religioznosti u karizmatским i sličnim pokretima govorio je dr. Ćorić koji je između ostalog kazao: „Koliko god religioznost nedvojbeno imala iscjeliteljski karakter i bila značajan element u postizanju i očuvanju duševnog zdravlja, valja upozoriti i na moguće nezdrave dimenzije određenih vidova religioznoga i onoga što se uz vjeru veže, primjerice fenomen okultnih pojava.“ Upozorio je na pogubnost za duševno zdravlje vanjske religioznosti kao i na rezultate psiholoških istraživanja o mogućem religijskom induciranju psihičkih smetnja. Osvrnuo se također i na negativne utjecaje nezdrave religioznosti u svagdašnjem osobnom i društvenom životu. Posebno je govorio o tipovima religijskih smetnja u međuljudskim odnosima, te o karakteristikama religioznosti koje doprinose neuspjehu u borbi sa životnim zahtjevima. Predavanje je završio govorom o najčešćim opasnostima devijantne religioznosti u karizmatским pokretima, kojih očito nije malo.

„Za tu smo se temu odlučili potaknuti činjenicom da neki pripadnici hrvatskih katoličkih zajednica, ne nalazeći u svojim zajednicama dovoljno pozornosti i topline ili iz nekoga drugog razloga, nerijetko brzopleto i nepromišljeno pristupaju raznim sljedbama (sektama) ili drugim, kršćanskim ili nekršćanskim, zajednicama“, kazao je u predgovoru zbornika delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić. Zbornik nudi priloge koji sadrže obilje važnih podataka i korisnih spoznaja o novim religioznim pokretima. Stoga će biti od posebne koristi pastoralnim djelatnicima, ali i svima drugima koje zanima ta sve izazovnija tematika. I ovoga puta čestitke Romani Kašaj za vrlo uspješno rješavanje naslovnice.

A. Polegubić

Draga djeco!

S novom školskom godinom i mi počinjemo u ovom broju s novom rubrikom za vas. Vrijeme odmora je prošlo i škola je krenula punim mahom, pa ćemo i mi u tijeku ove školske godine biti vaši pratioci. Želimo na šaljiv, ali i mudar način naše i vaše znanje podignuti, potaknuti na razmišljanje i na vašu suradnju. Pišite nam, pošaljite koju malu priču, pjesmu ili crtež, jer želimo zajedno s vama oblikovati ove stranice.

Na ovoj stranici nastaju igralice, misilice, križaljke, mozgalice, pitalice, crtalice... da dječje srce radosno se smije i o mašti šarenoj snije!!

Piši, riši, nacrtaj, pošalji nam svoj doživljaj ili koju pjesmu, sliku, vic, da stavimo u naš **DJEČJI KUTIĆ!**

Za početak počinjemo s neobičnom željom jednog učenika, koji kaže:

Sedam dana ima tjedan.

T _ _ _ _ _ ima
sedam d _ _ _ _ _.

Kako bi bilo krasno, da od
tih sedam u školu idem jedan,
a ostalih _ _ _ _ _

ODMARATI SE MOGU!

ZNATE LI

- da se Indijanci tako zovu, jer je Kolumbo, kad je otkrio Ameriku, mislio da je pronašao Indiju.

- da je Biblija ne samo najprodavnija knjiga na svijetu, nego i najprevođenija. Dosada je prevedena na 2261 jezik, a radi se na daljnjim prijevodima na još 627 jezika.

Nešto se dogodilo s danima, pokušaj im složiti slova:

KONELPEDAJ -

TRVČERAKT -

RATOUK -

BUTOSA -

ARIJSED -

KAPET -

DEJENAU -

Zanimljiva priča

Tužni ponedjeljak

Bio jednom jedan ponedjeljak i nekako se osjećao bezveze, jer su ga svi prezirno spominjali. „Uh, taj ponedjeljak je baš najgori u tjednu“, kukala bi djeca.

Ponedjeljak je to čuo i bilo mu je jako žao. Vidi on utarak, s _ _ _ _ _ i četvrtak kako veselo poskokuju s djecom. A, o petku da ne govorimo. P _ _ _ _ _ su svi bili veseli, jer se sprema vikend. Subota i n _ _ _ _ _ su apsolutni „Superstars“ i svi im se silno raduju. To sve je vidio ponedjeljak, pa silno zaželi da i on bude jedan veseo d _ _ _ _ _.

Želio je biti isto tako poželjan, kao i drugi dani u t _ _ _ _ _.

I dok je ponedjeljak razmišljao o tome kako da to ostvari, došlo je vrijeme jesenskog školskog odmora i djeca se poveseliše „Ju-hu, u ponedjeljak počinju praznici!“ I p _ _ _ _ _ je bio sretan, jer je vidio da se djeca njemu vesele na poseban način i u posebnim prilikama. Ima tu još i Božić i Uskrs i ljeto... Tada se djeca ponedjeljku posebno vesele. I ponedjeljak nije više bio tužan, nego je bio ponosan da je baš prvi dan u tjednu!

Pitalice

1. Koja knjiga je najprevedenija na svijetu?
 - a) Biblija
 - b) Mačak u čizmama
 - c) Momo
2. Kako se zvalo staro hrvatsko pismo?
 - a) latinica
 - b) glagoljica
 - c) ćirilica
3. Koliko se različitih jezika govori na svijetu?
 - a) oko 6500
 - b) oko 650
 - c) oko 65
4. Što je Kristof Kolumbo mislio da je otkrio?
 - a) Ameriku
 - b) Australiju
 - c) Indiju

VICEVI

Učeničke traume

Usred noći probudio se Mirko sav u strahu. Pita ga Marija, njegova sestra:

— Što ti je?

— Sanjao sam strašan san, da sam za boravio sve što sam dosad naučio u školi...!

— Grozno! Pokušaj zaspiti.

Nakon sat vremena Mirko opet vrisnu:

— Ma, što je sad opet? — upita ga sestra.

— Sanjao sam da ću morati zapamtiti sve što ću do kraja školovanja naučiti!

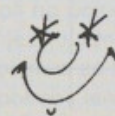
Upozorenje

Ugledavši kako se jedna učenica izruguje drugoj, učiteljica odlučila ukoriti je. Sa smijeskom, ali ozbiljno reče:

— Zdenka, kad sam ja bila dijete, govorili su nam da će nam se lice zamrznuti i tako ostati takvo ako pravimo ružne grimase.

Zdenka pogleda učiteljicu i mirno odgovori:

— Pa, eto, učiteljice, ne možete reći da Vas nisu upozorili!

Rješenja Pitalice: (1a, 2b, 3a, 4c)

Uredila: Željka Čolić

(nastavak sa str. 7)

Tu nisam prorok! Narod će ostati tamo gdje može osigurati svoju egzistenciju. Uvjeti u domovini Hrvatskoj, a kamoli u BiH, nažalost još nisu takvi da bi se narod vratio ili vraćao. Ovdje u Njemačkoj, naš narod je još pred velikim izazovom. Naime, drugi radnici iz EU zemalja imaju siguran status i posla i boravka. Naši pak ljudi, iz egzistencijalnih razloga, uzimaju njemačko državljanstvo kako bi imali puno pravo na sve ono što su godinama s trudom zarađivali. I mladi su ponukani na to. To je dodatni problem i za naše misije. Zato se poneki pozivaju na statistiku članova misije te istog trenutka, čim je netko registriran kao „Nijemac“, njega se briše kao člana misije. Taj broj zakonskih „Nijemaca“, a stvarnih Hrvata nije nikako zanemariv. Mislim bilo bi vrlo neodgovorno i nepromišljeno donositi rješenja za misiju samo na temelju administracije i statističkih podataka. Naravno, o svemu ovome treba razborito i obostrano razgovarati i dogovarati da ne bude nikakvih posljedica za one koji gaje svoju vjersku praksu na materinskom jeziku. Vrlo bi me radovalo kad bi došlo do izjednačenja između hrvatskog naroda u domovini (HR i BiH) i hrvatskog naroda izvan domovine. A

to znači da dođemo u takvo stanje da Hrvati izvan domovine ne traže stalno duhovnu skrb iz tih domovina nego da i sami porade na vlastitoj izgradnji i odgovornosti. A drugo, da Hrvati iz domovine ne upiru pogled prema inozemstvu i traže otuda samo egzistencijalnu sigurnost i materijalnu potporu. Neka se radi na tome da se duhovno i egzistencijalno uzdigne na dobrobit cijeloga naroda pa će i ostanak dolje i povratak biti realniji i bliži.

„Neka nas Duh Božji vodi“

Žz: *Vaša poruka za kraj?*

Vlč: Kutleša: Svi smo mi odgovorni kako organizirati i očuvati sve ono što se desetljećima stvaralo i njegovalo. Vrijeme donosi probleme i promjene. Opstanak misija i rješenje problema jest stalna tema prigodom naših zajedničkih susreta. Dostojno, status misija je bio dosta različit od biskupije do biskupije. Sada je to, čini se, sve ujednačenije. Koristim priliku i pozivam na suradnju svećenike po regijama ili biskupijama, pastoralne suradnike i suradnice, socijalne radnike i radnice i sve koji mogu doprinijeti boljoj analizi i rješenju statusa misija. Dobro bi bilo dogovorno napisati problematične točke i potrebe s našega

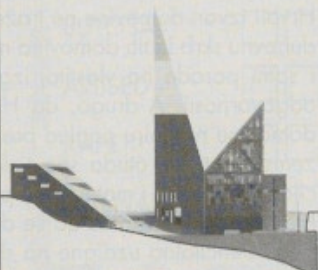
stajališta. Trebalo bi znati koji se minimum traži za misiju od strane mjesne Crkve. A što mi želimo na terenu? Predlažem da s gotovim točkama, ovim i drugim, dođemo na naš pastoralni susret u Freising te o njima donesemo jedinstveno mišljenje i to prezentiramo našim (nad)biskupima. I za kraj: „Nije vaše znati vremena i zgode koje je Otac podredio svojoj vlasti. Nego, primit ćete snagu Duha Svetoga, koji će sići na vas, i bit ćete mi svjedoci u Jeruzalemu, po svoj Judeji i Samariji, i sve do kraja zemlje“, (Dj 1,8). Molitva je stalna zadaća Crkve. Treba prizivati Duha Božjega koji nije baš svaki dan buran i raskošan kao na dan Duhova. Crkva koja mu zahvaljuje za snagu, mora ga stalno i prizivati. Prisutnost Duha Božjega moramo svakodnevno svjedočiti i računati s Njegovim razumijevanjem naše molitve i govora. Tamo gdje naš govor naide na zapreke, govorit ćemo srcem. Čuvat ćemo svoj identitet i prava. A tamo gdje ne prihvate riječ, govorit ćemo srcem i radom, i nogama i rukama, kao što su činili naši ljudi, često uspješno, iako nisu poznavali ni ljude, ni zemlju ni jezik. Neka nas Duh Božji vodi u svim govorima i razgovorima i neka nam jezike ne pomrsi!

Razgovarao: Adolf Polegubić

Crkva Hrvatskih mučenika na Udbini

Rješenje pošaljite najkasnije do 25. listopada 2005. godine

Mariofil Soldo	Crtajući umetati	Mjesto tragedije hrv. naroda	Urho Kekkonen	Odsjesti	Bit će izrađena 1,2,3	Vodik	Baviti se rvanjem	Lovorov ili trnov	Sprave, naprave	„Tona”	Stara jedinica duljine	Vrlo malene ptice	Rimska jedinica	Dželat, krvnik
Doživljaj lje-pote		▽			2	▷								
					Povišeni ton A									
1	▷					„Very important person”				Torino	▷		„Amper”	▷
										Toma Akvinski	▽		Majmun s Mađa-gaskara	▷
Rubidij			Rijeka	▷		Šiitski duhovnik								
			Linda Evans	▽		Jedinice el. otpora								
Liječenje morskim kupe-ljima														
Sablast, prikaza					Eksplziv-no tijelo	▷				Njemački muziko-log Adolf	▷			
					Rijeka u Mađarskoj	▽				Italija	▽			
„Vijeće sigurnosti”			Izvući	▷										
			Starija glumica	▽										
Japan-ski grad i luka							... peci	▷			Pisac Mirko-vić			
Radio-aktivni kemijski element											Hrana, jelo (pučki)			Topnič-ko tane
Bubnjar Goran Ivanović				Kisik	▷						Rimski: 51		„Gram”	▷
				Posjeda-vati	▽								Zvje-zdarnica	
„Živa zajednica”	Ja, ti, on, oni, mi, vi, ...	▷			Potomak Enaka	▽					Špa-njolska		„Primjer”	
													Konj mrke boje	
Južnoameričke deve	▷										Jedinica tereta u amba-laži			
3	▽													
Mek (...kao pamuk)											Grad i luka u Alziru			
Unutra, unutar		Otilija od milja	▷				Upala Uha	▷	Roald Amund-sen	„Estudios Lulianos”	Podiza-nje zid-nih obje-kata	Afrička država (Akra)		
		Dobar domaćin	▽											
Ureziva-nje slika u čeličnu ploču											Ponova, iznova			
Tenislač Victor				Prastan-ovnici Italije	▷						Vatikan		Tantal	▷
				Čestica	▽						Belgija		Automo-bilist Lauda	
Nositi amo tamo						Mjesto izgr. spo-men-crkve	▷							Rimska božica zemlje
						„Urednik”								
Prkos					Film Zrinka Ogreste	▷			„Alt”	▷	Miroslav Blažević			
					„Doktor”	▽			„Amper sat”	▷	Erbij			
Hrdanje												Stajati kao ...		
											Dušik	▽		
Antun Motika			Jelo koje sadrži meso i mesne masnoće	▷			Kila	▷						

Izlaz iz začaranog kruga ovisnosti

Biti o nečemu ili nekome ovisan nije baš ugodno. Pojedinci i društvene zajednice žele biti neovisne, ne žele biti pod ničijim tutorstvom. Ovdje želimo nešto reći o modernim ovisnostima današnjeg čovjeka, među kojim je i hrvatski čovjek u Njemačkoj i o mogućnostima izlaska iz začaranog kruga.

Ovisnosti o opojnim sredstvima, o kartama, duhanu i njima sličnim, stare su koliko i ljudski rod. U posljednje vrijeme sve više se govori o ovisnostima o raznoraznim lakšim i tvrdim drogama, lijekovima, igrama na računalu, raznovrsnim automatima za igranje i kojekakvim filmovima. Jedna od najčešćih i najstarijih oblika ovisnosti jest ovisnost o alkoholu. Tko od nas u životu nije bio u situaciji da popije koju čašicu previše? Raznorazne obiteljske i ostale proslave, od rođenja pa do umiranja ispunjene su dobrom hranom i dobrom kapljicom. Teško se ispričati, pa se često pije gotovo na silu. Problem počinje kad čovjek ne može zamisliti život bez kapljice, kada postane onjovisan. Rijetko će tko priznati da mu je alkohol problem, odnosno da je o njemu ovisan. Naprotiv najčešće se može čuti uvjerenje da on/ona bez problema može prekinuti potrošnju alkohola kad god to hoće. Međutim praksa pokazuje drugo. Kad je netko postao o nečemu, pa tako i o alkoholu ovisan, potrebna je duga i teška borba za izlazak iz te ovisnosti. Odmah treba istaknuti da je ovisnost o alkoholu bolest. Kod bolesti ovisnosti bitna je nemoć da se prestane. Ovisnik o alkoholu potrošnjom alkohola gubi kontrolu i ne može više snagom volje upravljati konzumiranjem alkohola i zadržati mjeru. Kad je netko bolestan, npr. ima upalu pluća ili neku drugu bolest, onda nitko na njega ne galami već mu se pruža najbolja moguća liječnička pomoć. Isto treba vrijediti i za ovisnika o alkoholu.

U ovom se prilogu ne želimo baviti alkoholizmom u smislu njegova nastanka, tijeka bolesti i svih njegovih opasnosti za bolesnika, obitelj i društvo. O tome je već mnogo pisano i uglavnom poznato, teorijski i praktično. Ovdje želim ukazati da je put iz začaranog kruga ovisnosti o alkoholu težak, ali moguć i navest ću pojedine dionice toga puta. Vrlo je lako uočiti kad je netko postao ovisan o alkoholu, od-

nosno kad je obolio od alkohola. O tome bi naše žene, djeca i muškarci mogli ispričati i napisati knjige i knjige. Često obitelj i okolina trpi isto koliko i ovisnik. Ponajčešće ne znaju kako pomoći. Bolesnik ili bolesnica si sami redovito ne mogu pomoći. Dugotrajnom pasivnošću dolazi do prilagođavanja na postojeće stanje pa život teče „normalno“ dalje. Prečesto žene preuzimaju ulogu „žrtve“ koja pati zbog toga što joj je muž ovisan o alkoholu, a da se kod toga niti ne pomišlja da su te žene zapravo zadovoljne postojećim stanjem i kao „patnice“ žive svoj život. Zapravo ne žele da dođe do promjene jer bi onda i one morale mijenjati svoj život. One se svojim ponašanjem polako suobličuju svojim ovisnim supružnicima. Isto naravno vrijedi i obrnuto.

Kako do prvog koraka?

Nije sramota biti bolestan, ali je sramota ništa ne učiniti protiv bolesti. Premda je ovisnost o alkoholu bolest, većina ovisnika se boje nešto poduzeti protiv bolesti koja napreduje i vodi do samouništenja. Razlozi za tu bojaznost su višestruki. Bitno je znati da je pomoć moguća. Diljem Njemačke, gotovo u svakom mjestu postoje posebna Psihosocijalna savjetovišta za ovisnike, ugrožene od ovisnosti i članove obitelji. Postoje i specijalističke klinike za dulji boravak i odvikavanje od ovisnosti. Važan je prvi korak, kojega može učiniti ili sam ovisnik ili netko iz obitelji ovisnika. U savjetovištu će se dobiti prve i najvažnije informacije što treba raditi. Dobit će se i upute, kako da se sami primjerno ponašaju. Sva savjetovišta poštuju potpunu diskreciju, tj. ništa o čemu se u savjetovištu razgovara ne smije izaći na javu. U okvirima Njemačkog Caritasa postoje savjetovišta za migrante u kojima se savjetovanje obavlja i na materinjem, hrvatskom jeziku. Ta savjetovišta surađuju s gore spomenutim savjetovištima i ustanovama unutar i izvan Caritasa za oboljele ovisnike i znaju što se u konkretnom trenutku može i treba poduzeti. U nekoliko mjesta postoje odjeli u specijalističkim klinikama u kojima se liječenje provodi i na hrvatskom jeziku. Često međutim neće biti potrebno liječenje u nekoj specijalističkoj klinici. Mnogima se može pomoći i kod kuće

Piše:
Stjepan
Herceg

redovitim razgovorima s iskusnim savjetnicima, uključivanjem u neku terapijsku skupinu. Psihosocijalna savjetovišta besplatno nude vlastite ambulantne programe i terapije koji su dovoljni da se ovisnici izvedu iz začaranog kruga svoje ovisnosti. Liječenje je moguće samo ako bolesna osoba to dragovoljno želi. Prisilno liječenje je gotovo isključeno. Ako se ustanovi da je potrebno dugotrajnije bolničko liječenje, bitno je u razgovoru sa savjetnikom ukazati na potrebu liječenja na materinjem jeziku. On će tada kod podnošenja zahtjeva za bolničko liječenje navesti potrebu terapije na materinjem jeziku. Ukoliko Mirovinsko osiguranje, koje redovito preuzima troškove terapije nekoga ne želi uputiti u ustanovu u kojoj je moguća terapija na hrvatskom jeziku, treba svakako uložiti žalbu u kojoj treba ukazati na potrebu upotrebe materinjeg jezika i navesti poznate ustanove u kojima je takva terapija moguća. Jedna od najpoznatijih klinika koja od 1982. godine provodi terapiju za ovisnike na hrvatskom jeziku je „Fachklinik Furth im Wald“. U posljednje vrijeme ta je klinika proširila svoju ponudu za pacijente s psiho-somatskim i neurotičkim oboljenjima i zaposlila dodatno stručno osoblje. Klinika se nalazi u prekrasnom predjelu Donje Bavarske, neposredno uz češku granicu. Klinika je lijepo i moderno opremljena i pruža izvanredne mogućnosti za terapiju i odmor. Spominjemo i jednu Caritasovu kliniku u kojoj je također moguća terapija na hrvatskom jeziku. Radi se o specijalističkoj klinici „Hohenrodt“. Klinika je također izvanredno opremljena i nalazi se u Baden-Württembergu, nedaleko od Ulma. Kako je već gore navedeno, cilj ovog teksta nije bio samo razglabanje o bolestima ovisnosti, već sve upozoriti na mogućnosti liječenja. Ako Vi osobno, Vaši članovi obitelji ili prijatelji trebaju pomoć zbog ovisnosti, obratite se s povjerenjem najbližem caritasovom savjetovištu. Socijalni radnici će Vam pomoći kako biste učinili prvi korak iz začaranog kruga. Sve je jednostavnije nego što mislite, važan je prvi korak. Bolje da ga učinite na vrijeme. ■

Prepadate me

Profesor šetajući razredom provjerava znanje učenika. Došavši do Stjepana, naglo ga upita:

- Marko Marulić?
- Ah, već sam mislio da ste mene prozvali — odgovori Stjepan.

Galerija

U nekoj galeriji slika, u knjizi dojmova, pod rubrikom „Razlog posjeta“ neki je posjetitelj zapisao:

- Navratio sam zbog proloma oblaka.

Kinez

- Hvala Bogu što nisam četvrto dijete, kaže Ana majci nakon povratka iz škole.
- Otkud ti to?
- Pa učiteljica nam je rekla da je svako četvrto dijete na svijetu Kinez.

Sve ka novo

Isповijeda se jedan lopov koji se upravo vratio s terena:

- Pratre, kra san videa, televizije, vešmašine, kazetofone...
- A, valja li to što kradeš? — prekine ga svećenik.
- Moj pratre, kako ne valja, sve je ka novo!

Niste ni vi

Liječnik se obraća jednoj bolesnoj pacijentici:

- Vaš izgled mi se uopće ne sviđa.
- A Vi mi možete reći, niste ni Vi neki ljepotan.

Poteškoće

Marko sa 60 godina počinje svirati glasovir. Upita ga prijatelj:

- Zar nemate poteškoća?
- Imam, imam. Sa svim susjedima.

Najteže je jesti

- Čujem da si postao udovac i da sa da kuhaš sam?
- Da.
- I, stari moj, što ti je najteže?
- Pa, najteže mi je pojesti ono što skuham.

Pozdravljanje

Na pozdrav uvijek odzdravite.

Mlada osoba uvijek pozdravlja prva.

Muškarac uvijek prvi pozdravlja ženu.

Nije nepristojno pozdraviti nepoznatu osobu.

Nepoznatima odgovorite na pozdrav.

Pozdravite pristojno i odmjereno.

Ne pušite pri pozdravljanju.

Izbjegavajte pozdravljanje punih usta.

Šešir skidaju samo muškarci, a kapu ne skida nitko.

Ne pozdravljajte u crkvi.

U crkvi pozdravljajte samo kad je vjenčanje.

Na selu pozdravljajte svakoga koga sretnete.

Šefa pozdravljajte odmjereno.

Pri ulasku u ured stranka treba prva pozdraviti.

Prodavač je uvijek dužan prvi pozdraviti kupca.

Pri svečanom naklonu budite ozbiljni.

Rukovanje

Uvijek pružite desnu ruku.

Rukujte se čvrsto, ali nemojte pretjerivati.

Rukujte se kratko.

Pri rukovanju drugu ruku obavezno izvadite iz džepa. Dovoljno je rukovati se jedanput u istom danu.

Pri rukovanju gledajte u oči.

Stariji prvi pružaju ruku mladima, a žene muškarcima.

Žene ne moraju pružiti ruku.

Rukovanje je obavezno pri čestitanju i izražavanju sućuti.

Ne rukujte se svi odjednom i ne ukrštavajte ruke.

Kupus na lički način

do 2 sata. Pripremljen krumpir za „pole“ staviti u već zagrijanu pećnicu na rešetku tako da prerezana strana bude okrenuta gore. Peći 20 minuta na 240 stupnjeva.

Posluživanje: Uz tako pripremljen kupus najbolje je poslužiti vruće pečene „pole“.

Sastojci: 1 kg kiselog kupusa; 40 dkg suhog mesa; 8 dkg sušene slanine; 5 dkg masti; 1,5 kg krumpira; sol; 1 žlica vegete.

Pretpriprema: Oprati kupus. Narezati suho meso. Narezati slaninu na tanke ploške. Za „pole“ krumpir dobro oprati (najbolje četkom), prerezati napola po duljini, posoliti.

Priprema: U dublju posudu složiti sloj kupusa, sloj suhoga mesa, pokriti preostalim kupusom pa dodati mast, vegetu i sve obložiti ploškama slanine. Uliti toliko vode da prekrije jelo koje se poklopljeno kuha 1,5

RJEŠENJE IZ PROŠLOG BROJA

U	Z	A	V	R	E	T	I	□	Z	A	T	O	N
J	A	D	R	A	N	A	□	A	N	D	E	L	I
E	V	R	E	N	□	R	O	L	A	□	T	E	K
D	J	E	V	I	Č	A	N	S	T	V	O	□	O
N	E	S	A	N	I	C	A	□	A	R	V	E	L
O	T	A	□	A	N	A	K	O	N	D	A	□	A
□	N	N	R	□	I	R	O	N	□	I	C	E	K
K	O	T	A	Č	□	□	□	V	R	□	□	□	□
A	S	□	S	V	□	□	□	T	K	A	Č	□	□
I	V	O	T	A	□	□	□	U	R	□	K	□	□
R	E	T	O	R	□	□	□	K	O	F	I	□	□
O	T	O	K	A	□	□	□	C	A	R	□	□	□
□	I	P	A	K	□	□	□	I	T	A	S	□	□
U	Š	I	□	□	P	R	O	S	T	□	I	N	K
R	T	N	□	U	R	□	M	A	R	A	S	K	A
B	E	A	T	R	I	C	E	□	I	S	Z	O	K
A	□	□	I	A	□	A	L	E	S	I	□	P	A
N	A	S	T	R	A	N	O	□	T	R	S	A	T
V	R	E	L	I	N	A	□	D	A	□	S	N	I

MAINZ

Hrvati na Međukulturnom tjednu

Svečano euharistijsko slavlje u povodu Međukulturnog tjedna, koji je održan u Mainzu od 17. do 27. rujna, u organizaciji Vijeća za strance Mainza pod geslom „Živjeti jedni s drugima“, predvodio je u nedjelju 18. rujna u punoj katedrali sv. Martina u Mainzu dekan grada Mainza i župnik Markus Antonius Kölzer u koncelebraciji s voditeljem Hrvatske katoličke misije u Mainzu fra Josipom Klarićem, te dušobrižnicima drugih katoličkih misija iz toga multinacionalnog grada u kojem žive pripadnici iz 181 naroda.

U misnom slavlju uz domaćine Nijemce sudjelovali su vjernici katolici iz hrvatske, talijanske, koreanske, poljske, portugalske, španjolske, rumunjske i drugih katoličkih zajednica. Dekan Kölzer je u propovijedi kazao kako je društvo u kojem živimo različito te da smo pozvani zajedno živjeti. „Bog daruje novi život bez obzira koliko dugo radili u njegovu vinogradu. Kad jedni s drugima živimo i kad nismo stranci jedni drugima, onda smo zasigurno u Božjoj blizini. Živeći jedni s drugima i za druge, izgrađujemo Božji hram.“ Uz brojne hrvatske vjernike, misnom slavlju pribivalo je i više hrvatskih franjevki Bosansko-hrvatske provincije na čelu s poglavaricom kuće u Mainzu s. Karlom Mlakić. Kao znak različitosti i jedinstva predstavnici katoličkih zajednica tijekom misnog slavlja prinijeli su pred oltar zemlju i vodu koju su donijeli iz svojih domovina te ih svi zajedno stavili u vaz u cvijećem. Tijekom mise predstavnici raznih zajednica pjevali su i molili na svome jezi-

Mladi iz HKM Mainz molili su i pjevali na hrvatskom jeziku

ku. U ime HKM iz toga grada molili su i pjevali mladi odjeveni u narodne nošnje. Milodari su bili namijenjeni katoličko-evangeličkom dušobrižništvu u zatvoru za osobe pred izgonom iz Njemačke u Ingellheimu. Misno slavlje završilo je zahvalnom pjesmom „Te Deum“ koju su svi zajedno pjevali svatko na svome jeziku. Na trgovima ispred katedrale zajednice, koje žive u tome gradu, predstavile su na štandovima dio svoje bogate kulture te po pristupačnim cijenama ponudili kulinarske specijalitete. Hrvati su se predstavili na dva štanda: na štandu HKM iz Mainza u organizaciji Misijskog vijeća i Hrvatske kulturne zajednice iz toga grada. Hrvatske standove posjetio je i nadgradonačelnik grada Mainza Jens Beutel s pratnjom. U sklopu međunarodnog glazbenog i folklornog programa u popodnevnom satima nastupila je folklorna skupina Hrvatske katoličke misije iz Mainza zajedno s tamburaškom skupinom.

Tekst i snimka: A. P.

HAGEN

Održan obiteljski seminar

Pod pokroviteljstvom Caritasa nedavno je u Hagenu održan obiteljski seminar na kojem je sudjelovalo 11 mladih hrvatskih obitelji s područja Hrvatske katoličke misije Hagen. Seminar je trajao dva dana, a održavao se u kući u Blessenohl (Eslohe) u prelijepom krajoliku. Predavanje je održao dipl. pedagog i teolog Heinrich Pasternak koji dolazi iz obližnjeg Freinola. Tema je bila vezana uz obiteljsku problematiku te se pokazala jako zanimljivom sudionicima susreta. Djeca su pak imala priliku pokazati svoje mogućnosti u crtanju. Umjetnica Ankica Karadžić učila je djecu na koji način mogu stvarati slike. Bilo je tu vrlo lijepih radova tako da je odlučeno napraviti jednu malu dječju izložbu u Hrvatskom katoličkom centru u Hagenu.

Sudionici seminara potrudili su se pripremiti razna jela s domaćeg jelovnika. Cijeli seminar je organizirao i pratio socijalni radnik Anto Đoja, a sudionike je posjetio i voditelj Hrvatske katoličke misije Hagen don Stipe Vrdoljak koji im je uputio prigodnu riječ.

Tekst i snimka: Zvonko Bosnić

MONTABAUER

Aktivna zajednica

Nakon što je prestala sa samostalnim djelovanjem HKM Wetzlar, dio misije Limburg i Westerwald se pripojio HKM Wiesbaden. Vjernici se posebno u Montabauru rado okupljaju na misna slavlja i druge aktivnosti, a na misi već dugi niz godina svira prof. Rajko Radišić. Fotografiranjem s voditeljem HKM Wiesbaden dr. fra Antom Bilokapićem i pastoralnom suradnicom s. Auksilijom Milić pokazuju da su živi i aktivni dio HKM Wiesbaden.

A. P.

On hrid pretvara u slap vodeni
i stijenu u izvor vode.

(Ps 114, 8)